

SZAKDOLGOZAT

Bukta Péterné

Debrecen

2010

DEBRECENI EGYETEM
INFORMATIKA KAR

**INTEGRÁLT INFORMATIKAI RENDSZER BEVEZETÉSE ÉS
OKTATÁSA AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN**

Témavezető:

Dr. Nyakóné Dr. Juhász Katalin

Tudományos főmunkatárs

tanárszak

Készítette:

Bukta Péterné

Informatika

Debrecen

2010

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés.....	1
2	Az informatika szükségessége, helye az egészségügyben	3
3	A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet rövid bemutatása.....	4
3.1	Alapellátás.....	5
3.2	Az intézmény szerepe a városban és a működési területen	5
3.3	Járóbeteg szakellátás	6
4	A Főnix- Pro egészségügyi szoftver bevezetése a Rendelőintézetbe	7
4.1	Az újítások szükségszerűsége	7
4.2	A Főnix-Pro, mint integrált egészségügyi programrendszer	8
4.2.1	A rendszer felépítése, programnyelve, hardverigénye	9
4.3	A Rendelőintézet régi (Főnix) és az új (Főnix-Pro) rendszerének összehasonlítása.....	11
5	A változások megvalósulásai	14
5.1	Géppark, hálózat kiépítése	14
5.2	Betanulás folyamata	16
5.2.1	A program használatához szükséges fogalmak áttekintése	17
5.2.2	Általánosan használható egér funkciók a szoftverben.....	17
5.2.3	A Főnix-Pro indítása	21
5.2.4	A program menürendszere	22
5.2.5	A páciensekkel kapcsolatos napi adatok kezelése.....	23
5.2.6	A napi munkában fellelhető egyéb funkciók.....	44
5.3	A betanulás során felmerülő problémák.....	45
6	Összefoglalás.....	47
7	Irodalomjegyzék.....	48
8	Függelék.....	50

*„...a legjobb, amit valamilyen emberileg
elmondani lehet, hogy meg kell azt
reformálni, mert ez azt jelenti, hogy a
kérdéses dolog nélkülözhetetlen, és új
életre alkalmas.” Ortega y Gasset*

1 Bevezetés

A 90-es években Magyarországon átmeneti, súlyos gazdasági visszaesés, munkanélküliség és társadalmi polarizáció a jellemző. Az állami szerepvállalás visszaszorulása, valamint a jövedelem-újraelosztás mértékének csökkenése volt a jellemző a gazdaságpolitikára ebben az időben. A gazdasági fejlődés az Európai Unióhoz való csatlakozással felgyorsult, ezzel biztosítva esélyt a Nyugat-Európához való felzárkózáshoz. Bár napjainkban már egyre inkább lemaradunk azoktól az országoktól, akik ugyanakkor csatlakoztak az Unióhoz. Visszanézve az elmúlt két évtizedben jelentős társadalmi-, és gazdasági változásoknak lehettük tanúi. Ezen változások és a reformok nem csak az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági ágazatot érintették, hanem jelentős átalakulás kezdődött meg az egészségügy területén is. Az egészségügyben mind a szervezeti átalakulás, mind pedig a gazdálkodás vonalán ezek a változások folyamatosan és fokozatosan haladnak.

Az egészségügyi és informatikai reform kezdeti lépéseként történő alapellátás informatikai átalakítást követően a szakellátás, azon belül is a járóbeteg ellátás informatikai átalakítása van napirenden napjainkban. A hatályban lévő törvényi és jogszabályi rendelkezésekre támaszkodva, valamint a XXI. században jelenlévő informatikai reformok hatásának tükrében mutatom be az egészségügyi ellátórendszer informatikai fejlesztését és az asszisztencia oktatását.

Szakedolgozatom célja, hogy bemutassam a Tiszaújvárosi Városi Rendelőintézet informatikai fejlesztését, azon belül a rendszer kiépítését, megvalósítását illetve az asszisztencia oktatását. Témaválasztásomat az indokolja, hogy a Rendelőintézet mind intézményét, mind betegellátó rendszerét kívánta korszerűsíteni. Miután már 6. éve dolgozom a Rendelőintézet informatikusaként, megbízást kaptam hogy e célokhoz kapcsolódó informatikai fejlesztéseket kivitelezsem.

A dolgozatomban szeretnék szót ejteni a járóbeteg szakellátás és az informatika kapcsolatának fontosságáról. A téma részletes bemutatása során, törekszem az elméleti ismeretanyagok

megjelenítésére, mely ismerete nélkülözhetetlen segítséget jelent a választott téma megvalósításának szempontjából.

A bevezetést követően bemutatom a magyar egészségügy és az informatika kapcsolatát. Ezen belül ismertetem az egészségügyi ellátó rendszer szerkezetét, valamint részletesen kitérek a járóbeteg szakellátás informatikai jelentőségére.

A negyedik egységben az Intézményben használatban levő FONIX-Pro egészségügyi szoftver jelentősége kerül kifejtésre. Miért van rá szükség, milyen előnyei vannak, milyen a felépítése, programnyelve, valamint melyek a személyi- és tárgyi feltételei? Szót ejtek még az új rendszer bevezetésének szükségszerűségéről.

Az ötödik fejezet a változások megvalósulásairól szól. Itt kerül részletezésre az Intézet hardveres és szoftveres kiépítése valamint az asszisztencia oktatásának folyamata. Ez utóbbit az egyetemi tanulmányaim során szerzett információk és technikák felhasználásával igyekeztem megvalósítani.

Befejezésként összegzem a rendelőintézetben megvalósított informatikai rendszer hatásait az asszisztencia és a betegek tekintetében, valamint az oktatás során szerzett tapasztalataimat, meglátásaimat.

A dolgozatomhoz elsősorban a rendelőintézet és a szoftver fejlesztői által rendelkezésemre bocsátott szakmai anyagokat használtam fel, melyek egy részét a szakdolgozat is tartalmazza mellékletek formájában. A dolgozatom színesítése és áttekinthetősége végett a dolgozatban a programból átemelt ábrákat alkalmaztam. A dolgozat elkészítésében segítséget nyújtottak a témában megjelent szakirodalmak tanulmányozása is, melyeket a " Irodalomjegyzék " című fejezet tartalmaz.

Itt szeretnék köszönetet mondani konzulensemnek **Dr. Nyakóné Dr. Juhász Katalin** tudományos főmunkatársnak, a Tiszaújvárosi Rendelőintézet dolgozóinak, valamint a BÉKER-Soft szoftver fejlesztőinek, akik tanácsaikkal és segítőkészségükkel elősegítették szakdolgozatom megírását.

2 Az informatika szükségessége, helye az egészségügyben

Életünkben egyre nagyobb szerepet tölt be a naprakész, pontos információ. Az élet minden területén informatikai eszközökbe botlunk, már elkerülhetetlenek a számítástechnikai eszközök, illetve a jó informatikai szolgáltatások. Éppúgy igaz ez az egészségügyre is, ahogyan a gazdasági élet más szereplőire.

A folyamatosan változó jogi- és gazdasági környezet is igényelte, hogy olyan könnyen kezelhető, felhasználóbarát informatikai rendszerek készüljenek, melyek alkalmasak a kis- és közepes méretű egészségügyi intézmények informatikai kiszolgálására.

Ezen belül biztosítják az orvosok és szakmák közti információáramlást, a diagnosztikai eszközök által képzett igen nagy mennyiségű adatok rendszerezését, a beteghez való egyértelmű hozzárendelését, illetve azok későbbi felhasználását valamint a beteg útjának nyomon követését. Segítségével egyszerűen lehet nyilvántartani, követni az intézetben megfordult páciensek egészségügyi, forgalmi, gondozási és kezelési adatait.

A betegek jogainak tekintetében mindennél fontosabb lett a rögzített adatok, valamint a személyi adatok védelme is, melyet szintén a napjainkban kínált informatikai szoftverek lehetőségei biztosíthatnak számunkra.

Gazdasági szempontból egyre fontosabbá válik a szükségtelen pazarlás megállítása, a felhasznált anyagok, gyógyszerek, kötszerek pontos nyomon követése. Különösen fontos a nagy értékű, vagy szigorú dokumentálású készítmények (pl. morfiumok) naprakész nyilvántartása.

Tehát elmondhatjuk, hogy egy jól felépített, irányított betegellátási rendszer hozzájárulhat az egészségügyi rendszer megújulásához és többletforrások meglétéhez.

3 A Tiszaújváros Városi Rendelőintézet rövid bemutatása

1976 novemberében került sor egy 24 orvosi munkahelyes rendelőintézet átadására, ezáltal Tiszaújváros lakóinak egészségügyi ellátásának javítására- melyet jelenleg ÉMOP pályázati forrásból korszerűsítene. Ekkor kapott helyet a körzeti orvosi-, fogászati rendelő és a védőnői szolgálat. Járóbeteg szakellátás keretében sebészet, röntgen, laboratórium, belgyógyászat, szülészeti-nőgyógyászat, szemészet, ideggyógyászat, fizioterápia, munka alkalmassági- és sportorvosi szakrendelés beindítás történt meg. Mára a járóbeteg szakrendelések száma jelentősen bővült, a terület betegstruktúráját valamint a költséghatékonyságot szem előtt tartva.

1995-től ortopédiai, onkológiai, ultrahang, reumatológia, 1997-től pszichiátria, 1999-től urológia, 2000-től audiológia, 2002-től kardiológia, mozgásszervi rehabilitáció, tüdőgyógyászat, 2004-től traumatológiai szakrendelés, 2007-től diabetológiai szakrendelés működik.

Jelenleg a minőségi ellátás érdekében pedig – a volumen korlátok módosítása nélkül – azon szakrendelések óraszámát szeretnék bővíteni, ahol a magas esetszám miatt az egy betegre eső percátlag kevesebb, mint az országos átlag.

A Tiszaújvárosi Rendelőintézet az önkormányzati tulajdonú, költségvetési intézményként működik. Az Intézet két telephelyen működik, egyik a szakrendelő épület, másik a gyógyfürdő – a Fiziko- és balneoterápiás részleg. 1999. augusztus 1.-én kezdte meg működését a részleg. A részleg a reumatológiai- és mozgásszervi rehabilitációs szakrendelés szakmai felügyeletével számos kezelést nyújt. Mára már országos minősítésű gyógyhelyként biztosítja a betegek részére a gyógyfürdőkezeléseket.

Tevékenységi köréhez tartozik még:

- Egészségügyi alapellátás
- Járóbeteg szakellátás
- Fogorvosi szakellátás
- Egyéb humán-egészségügyi ellátás

Szervezetileg a Rendelőintézet a városon belül összefogja az alapellátási feladatokat ellátó orvosi szolgálatokat és a Védőnői Szolgálatot, ezentúl szoros kapcsolatban áll a Házi

Betegápolási Szolgálattal és ellátják a Háziorvosi és a Fogászati ügyelettel kapcsolatos szervezési és működtetési feladatokat is.

Az ügyeleten keresztül szoros munkakapcsolatot alakítottak ki az Országos Mentőszolgálat helyi csoportjával is, miután a mentőtisztek részt vesznek a Központi Orvosi Ügyelet munkájában, mely szakmailag lényegesen javítja a sürgősségi betegellátás színvonalát, növelve ezzel a rászorulóknak továbbélési esélyeit, kiemelt tekintettel az újraélesztésre szoruló betegek esetében.

A Tiszaújvárosi Kistérségi Társulás megalakulása óta aktívan részt vesznek a Társulás munkájában, elsősorban az egészségügyvel kapcsolatos feladatok vonatkozásában.

3.1 Alapellátás

Háziorvosi szolgálat látja el a Tiszaújvárosi lakosság ellátását, melyet jelenleg 8 felnőtt és 4 gyermek háziorvosi körzet biztosít. Minden körzetben vállalkozó szakorvos látja el a feladatot. Területi ellátási kötelezettséggel 7 fogorvosi szolgálat működik. Az alapellátási központi ügyelet 24 297 fő sürgősségi, ügyeleti ellátását biztosítja. Az Tiszaújvárosi Önkormányzat valamint a Rendelőintézet áll szerződéses kapcsolatban az alapellátást végző szakorvosokkal.

3.2 Az intézmény szerepe a városban és a működési területen

A Városi Rendelőintézet a Dél-Borsodi térség, ezen belül Tiszaújváros és környékének legnagyobb, integrált egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatója. Az integrált jelző esetükben nemcsak szakmai, hanem szervezeti feladatot is jelöl. Szakmailag a folyamatos, közös továbbképzések és rendezvények azok, melyeken az alapellátás és a szakellátás orvosai személyesen is találkoznak és kicserélik tapasztalataikat, meghatározzák, nagyobb részt konszenzus után, a konkrét vagy általános tennivalókat.

3.3 Járóbeteg szakellátás

Jelenleg a Rendelőintézetben 28 szervezeti egységkódon, heti 475 szakorvosi és 200 nem szakorvosi órában működik a járóbeteg szakellátás, a 6 gondozó pedig heti 67 szakorvosi és 30 nem szakorvosi órában látja el a betegeket.

Intézetünkben egységes informatikai rendszer működik, amely lehetővé tette a betegek orvosi dokumentációjának egységes kezelését, továbbá a betegellátást, munkaszervezést segítő központi betegfelvétel, betegirányítás és tájékoztatás megvalósítását.

A szakrendelőbe, a laboratóriumba, fizioterápiára és gyógytornára, továbbá foglalkozás-egészségügyi rendelésre érkezőkön kívül betegeink a Központi Betegirányításon keresztül juthatnak a rendelősekre.

A rendelősek előjegyzéssel vagy előjegyzési rendszer alkalmazása nélkül sorszámos rendszerrel fogadnak betegeket, a betegforgalom, a szakrendelés jellege, valamint a betegek igényeihez igazodva.

Az Intézet az alap és szakellátások tekintetében teljes tevékenységi körére nézve 11 éve ISO 9001:2008 minőségirányítási rendszer szerint tanúsított. Tevékenységünkkel kapcsolatban a betegek véleményét évente betegelégedettségi vizsgálat keretében kikérjük, és tanácsaikat figyelembe vesszük.

A többször módosított 60/2003. (X.20.) EszCsM rendeletben előírt személyi feltételeknek valamennyi szakrendelés és gondozó megfelel. A dolgozók a feladat ellátáshoz szükséges szakmai végzettséggel rendelkeznek.

4 A Főnix- Pro egészségügyi szoftver bevezetése a Rendelőintézetbe

4.1 Az újítások szükségszerűsége

Az egészségügyi törvények módosítása illetve új tervek születése változásokra készítette a Rendelőintézetet. Céljaink közé tartozott olyan fejlesztések végrehajtása, amelyek nagymértékben hozzájárultak Intézetünk hatékonyabb és korszerűbb működéséhez, modernizációjához.

Az egyre bővülő újításokat sem a DOS alapú rendszer, sem a kis teljesítményű szerver nem volt képes kiszolgálni, ezért szükségszerűen indokoltá vált az intézmény gépparkjának és szoftverének cseréje. Legfőbb ok még is a rendelőintézet receptképesége volt, mivel a bevezetésre került törvények kötelezővé tették az extra vonalkód feltüntetését a recepteken. Ennek érdekében mind szoftveresen, mind nyomtatói szemszögből ennek alkalmassá kellett válni.

A régi géppark Windows-os bejelentkezésénél egységes név és jelszó volt használatban. Ez sem adatvédelmi szempontból, sem a felhasználók beazonosításában, sem a menedzselésben nem volt megfelelő segítség. Ezáltal a géppark cseréjének tervezésekor szükség volt ezen fenti okok miatti újratárgyalására, korszerűsítésére.

Újításaink közé sorolható többek között még a **Betegbehívó** rendszer, mely lényege, hogy a rendelések aajtaja felett, illetve a folyóson egy nagyméretű monitoron lehet látni, hogy mely sorszámú páciens következik, amelyet hangjelzés is kísér. Ilyen készülékek működnek például bankokban, okmányirodákban stb. Jelenleg ez a rendszer más egészségügyi intézményekben is előfordul, így megkönnyítve a dolgozók munkáját. Ezzel elkerülhető a sorszámosztogatás, a hangosbeszélőn történő behívás, vagy az asszisztens „kikiabálása”. Az újonnan bevezetésre került programképes ilyen készülékkel együttműködni.

Indokoltá vált a **FőnixWeb** szolgáltatás bevezetése is. A szolgáltatás lényege a felesleges betegutak kiküszöbölése, illetve az „elhagyott” leletek áthidalása. Az intézményünk célja az volt, hogy a háziorvosok saját betegeik részére előjegyzést tudjanak adni, az általunk

engedélyezett szakrendelésekre meghatározott időpontokra. A beteg ellátását követően pedig a háziorvos a leleteket, be tudja hívni a saját programjába, amely automatikusan csatolódik az aktuális páciens korlapjához.

A Rendelőintézet gazdaságos működése érdekében bevezettük az **IP alapú telefonrendszert**. Ehhez olyan speciális eszközökre volt szükségünk, amely képes volt kezelni és áramellátási szempontból táplálni a telefonkészülékeket, mindannak tekintetében, hogy a számítógépes adatforgalom is problémamentesen működjön.

4.2 A Főnix-Pro, mint integrált egészségügyi programrendszer

A FŐNIX rendszer Clipper programnyelven íródott, DOS alapú fejlesztő környezetben. A DOS alapú programok ideje azonban lejárt, így került sor a grafikus felületű Főnix-Pro megalkotására. A FŐNIX-Pro az egészségügyi intézmények adminisztrációs és döntéshozó feladataiban nyújt segítséget.

Erőssége a szakma-specifikus adminisztratív feladatok ellátása.

Integrált a rendszer azért, mert önmagukban is használható részekből – modulokból– épül fel.

A rendszer moduljai

Járóbeteg ellátási modul

- ° járóbeteg szakrendelői modul,
- ° sebészeti modul,
- ° szemészeti modul,
- ° nőgyógyászati, terhesgondozási modul,
- ° oszteoporózis modul,
- ° magán orvosi modul,

Gondozói modul

- ° tüdőgondozói és tüdőszűrői modul,
- ° addiktológiai modul,
- ° pszichiátriai gondozói modul,
- ° bőr- és nemi beteg gondozói modul,

- ° onkológiai modul

Diagnosztikai modul

- ° röntgen diagnosztikai modul,
- ° mammográfiai modul,
- ° laboratóriumi modul,

Alapellátási modul

- ° háziiorvosi modul,
- ° ügyeleti modul,
- ° fogászati modul,
- ° foglalkozás-egészségügyi modul,
- ° sportorvosi modul.

A programrendszer integrált, azonos kezelőfelületű, miközben a különböző osztályok (részlegek) speciális adminisztrációs feladatait igyekeznek teljes mértékben lefedni. A páciens adatbázishoz kapcsolódnak az osztályos forgalmi beírások, melyeket jogosultságtól függően, a rögzítést követően azonnal lehet látni. Nincs szükség a programban archiválásra, bármely beírt információ kiolvasható a lekérdezés dátumától függetlenül.

4.2.1 A rendszer felépítése, programnyelve, hardverigénye

A **FŐNIX-Pro** Egészségügyi Rendszer SBS Server 2003 adatbázis szervert használ. Kliens oldali fejlesztőeszközként Visual Studio 6-ot használ, ezen belül is főként Visual Basic 6.0-t, valamint Visual C++ 6.0-t.

A **FŐNIX-Pro** Egészségügyi Rendszer orvos és páciens centrikus. Egy beteg személyi adatait egyszer kell rögzíteni. A beteg összes további intézményi előfordulása a beteghez kötődő pácienskódon nyugszik, így oldható meg a programmal, hogy megfelelő jogosultság esetén a beteg összes előző előfordulása, lekérési időtől függetlenül elérhető legyen.

A rendszer a HL7 nemzetközi szabványnak megfelel, így könnyen illeszthető más informatikai eszközökhöz.

Képes Dicom szabványú képalkotó eszközökkel (modalitásokkal) együttműködni. Kapcsolható a Qmatic ügyfélhívó eszközökhöz, illetve illeszthető a Philips által kifejlesztett Speechmagic beszédfelismerő rendszerhez.

A program megfelel a Magyar Szabványügyi Testület által kiadott MSZE 22800-as elő szabvány családban meghatározott kritériumnak (e-Lelet, e-Konzilium, e-Recept, e-Finansz). Ezen elő szabvány célja az egészségügyi ellátók, és más egészségügyi adatkezelők közötti információáramlás alapjául szolgáló szabványok bázisát biztosító közös adatmodell meghatározása. A szabványcsalád megfelelése lehetővé teszi, hogy a rendszer más egészségügyi informatikai rendszerekkel kommunikáljon.

A rendszer plusz szolgáltatásaként opcionálisan használható a FŐNIX-OJOTE-GATEWAY program. Az alkalmazás segítségével az OEP által megkövetelt TAJ ellenőrzés a programmal megoldható. A páciens megjelenésekor a TAJ adatok Interneten keresztül az OEP fogadó rendszeréhez kerülnek, ahonnan néhány tized másodperc után megjön a válasz. Ezt a választ a betegirányítóban illetve a napi forgalomban a rendszer megjeleníti.

A rendszer IKIR modulja segítségével (opcionális), a HEFOP 4.4 project keretén belül kialakított intézményközi kommunikáció is megoldható.

A FŐNIX-Pro Egészségügyi rendszer teljes mértékben magyar fejlesztés. Teljes egészében a hazai egészségügy sajátosságain alapszik, nem pedig külföldi adaptáció. Ebből következően a lehető legtöbb menü, üzenet, segítség magyar nyelven megtalálható.

A FŐNIX-Pro minden osztályon azonos funkciókkal működik. Így annak az asszisztensnek, aki például a szemészeten és a sebészeten is dolgozik, nem kell kétféle programot betanulni.

Adva van egy keretprogram, és erre épülnek fel a különböző osztályos vagy gondozió modulok. Alapértelmezésként az osztályok adatai nincsenek egymástól elszigetelve. A beteg előfordulása és az ehhez kapcsolódó adatok bármely osztályról lekérdezhetőek az adott intézményen belül. Ez a lehetőség korlátozható. Bizonyos rögzített adatok, vagy akár a teljes osztályos forgalom is titkosítható.

- **Minimum rendszerkövetelmények**

- Pentium 2000 MHz-es, vagy azzal egyenértékű processzorral rendelkező számítógép,
- 1024 MB memória,
- minimum 40 GB szabad területű merevlemez (ennek mérete függ az eddig rögzített adatok mennyiségétől),
- 800x600-as felbontásban működőképes monitor, illetve videokártya,
- DVD író (elsősorban a mentés miatt),
- Windows XP vagy annál fejlettebb operációs rendszer.

Hálózati munkaállomás

- Celeron 1400 MHz-es, vagy azzal egyenértékű processzorral rendelkező számítógép,
- 512 MB memória,
- CD meghajtó,
- minimum 500 MB szabad területű merevlemez,
- 800x600-as felbontásban működőképes monitor, illetve videokártya,
- Windows 2000 vagy annál fejlettebb operációs rendszer.

A felsorolt eszközök minimum feltételek. Gyorsabb működéshez ennél jobb eszközök szükségesek.

Hálózati működés esetén a rendszer sebessége elsősorban a központi gép teljesítményétől függ, így annak paramétereit kell megfelelően kiválasztani.

4.3 A Rendelőintézet régi (Főnix) és az új (Főnix-Pro) rendszerének összehasonlítása

A FŐNIX-Pro rendszer előnyei a DOS-os Főnix rendszerhez képest,

- korszerű, grafikus felületű,
- korszerű, SQL alapú, adatbázis-kezelő rendszert használ,

- az adatok nagyobb biztonságban vannak,
- jobban meghatározhatóak a felhasználók jogosultságai,
- minden adatváltozás naplózva van,
- könnyebben összeállíthatóak tetszőleges lekérdezések,
- Office (és egyéb) alkalmazásokba át lehet emelni a lekérdezett adatokat,
- esztétikusabb nyomtatványokat lehet vele készíteni,
- szabványos felületeken, más rendszerekkel is képes kommunikálni,
- megoldható több telephelyes intézmények üzemeltetése is, biztonságos Internet alapú VPN kapcsolattal,
- a program fel van készítve a digitális aláírás használatára.
- az új fejlesztő eszközök miatt néhány funkció elérése megváltozott. Ezek összefoglalva:
- a különböző menüpontok az eddig megszokotthoz képest más sorrendben találhatók meg,
- a tárolás ezentúl a régi rendszerben megszokott **F5** helyett **Ctrl+Enter**rel történik,
- bár a rendszer használható billentyűről is, gyakran célszerűbb egeret használni,
- a szóközzel történő kijelölés általában megszűnt, helyette az egérrel történő kijelölést preferáljuk,
- a napi forgalomban az alsó ablakok váltása nem nyilakkal, hanem a **Shift+nyilakkal** történik,
- napi adatok felvitelekor a korábbi beavatkozások és diagnózisok kiválasztása nem **F6**-tal, hanem egérrel történik (a **Ctrl+F6** változatlan),
- szótöredékre keresés táblázatokban nem **Alt+Q**, **Ctrl+Q**, hanem a csillag gomb utána a szótöredék beírásával működik,
- korábbi napra visszamenni nem a mínusz, hanem a **Ctrl+mínusz** gombbal lehet,
- napi forgalomba történő páciens kiválasztáskor nem a teljes páciens törzset látjuk, hanem a páciens listán nekünk kell megadni egy szűkítő szempontot (pl. összes Kovács leválogatása),
- napi forgalomban az eset zárása (szürkítés) eddig **F5**-tel történt, ezentúl **Alt+O** lenyomásával lehet az OEP adatokat elérni; tárolás után nem szürkül a forgalom, hanem egy pipa jelzi a zárás tényét,

- páciens felvételkor a nevek és a lakcímek részekre lettek bontva,
- űrlapok felvitelekor az üres mezők között általában a **Tab**, illetve a **Shift+Tab** gombbal váltunk (több helyen az eddig használt **Enter** is működik)
- receptírás során mindent törzsekből kell kiválasztani,
- fontos változás, hogy a táppénzes kijelentésnél a megszokottól eltérően, ezentúl az utolsó táppénzes napot kell rögzíteni (eddig az első keresőképes napot kellett).

5 A változások megvalósulásai

5.1 Géppark, hálózat kiépítése

2009. évben a Rendelőintézet elnyerte az ÉMOP-4.1.1./B-2008-0004 pályázatot intézményének felújítására. Ezt követően kezdődtek meg a tárgyalások a kivitelezőkkel, a különböző informatikai cégekkel és beszállítókkal. Majd az egyeztetések után végre elkezdődhetett a konkrét megvalósítás, mely közel 1 évet vett igénybe. Ezen időszakra egy régi általános iskola épülete biztosított helyet a Rendelőintézet tevékenysége számára.

Az egészségügyi létesítmény felújítása alkalmával került sor a számítógépes hálózat kiépítésére, a géppark beüzemelésére és a szoftverek telepítésére.

Az egészségügyi intézmény hálózatán belül minden részterületnek – laboratórium, szakellátási részleg, gazdasági csoport, háziorvosi részleg- megvan a saját hálózata, illetve szervere, melyet az erre a célra kialakított szerverszobában helyeztünk el. Valamint itt kapott helyet az ügyeleti hangrögzítő, és a rendezőszekrény is.

Ez utóbbiban találhatóak azok az aktív eszközök, mellyel megvalósul a hálózat működése, a telefonok használata.

Intézményünkben IP alapú telefonrendszer van, melyhez speciális POE-és switch-eket választottunk, melyek két fajta adatátvitelre alkalmasak. Ennek fontossága abban rejlik, hogy a fali végpontokhoz a telefonkészülékek csatlakoznak, a PC-k pedig a telefonokhoz. Így mindkét fajta csomagot kezelnie kell az eszköznek.

A szakrendelői illetve laboratóriumi szerver között kapcsolatot alakítottunk ki a Főnix-web szolgáltatáshoz. A kapcsolat egy megosztott mappán alapul. A laborszerver az éjszaka folyamán az ütemezett feladatok segítségével átmásolja a szakrendelői szerver „labor” elnevezésű megosztott mappába a leleteket.

A háziorvosi illetve a szakrendelői szerver között fizikai kapcsolat nincs, mivel az internet böngésző segítségével az általunk megadott webcímen érik el, és kérhetik le betegeik leleteit.

A géppark az alkalmazott szoftver, valamint az asszisztencia és a munkaállomások igényeinek tekintetében lett megtervezve és kivitelezve.

Az eszközök kiválasztásakor figyelembe kellett vennünk a szerver minőségét, illetve a több felhasználós hálózati struktúrát. A monitorokat illetően célszerű volt lapos (LCD) 19"-os monitort beszerezni, abból is a Wide formájúakat. Az ilyen monitorokban több oszlop jeleníthető meg (mert szélesek), és a szemet sem károsítják úgy, mint a hagyományos CDT monitorok. Olyan monitorvezérlő kártyákat tettünk a számítógépekbe, amiben hagyományos VGA és digitális DVI kimenet is található. Ez azért lehet célszerű, mert így két monitort is lehet a számítógépre kötni. Sok helyen szükség van arra, hogy a rendelőben az asztalon két monitor is legyen, hogy az orvos nyomon tudja követni, hogy milyen adatot rögzít az asszisztens. Munkájuk összehangolása és megkönnyítése érdekében minden helyiségbe lett számítástechnikai eszköz létesítve.

A Windows operációs rendszert illetően különös figyelmet szenteltünk a magyar nyelv meglétére, mert nem minden felhasználó képes idegen nyelvű információs rendszert használni.

Az Intézményben a licencek az asszisztenciára lettek kiosztva, ezáltal a jogosultság személyhez lett kötve.

Mivel a 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről, a 1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok védelméről, a 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról, a 2003. évi XLVII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló, a 1992. évi LXIII. törvény módosítása, a 1998. évi VI. törvény az egyének védelméről, a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strassbourgbán, 1981. január 28. napján kelt Egyezmény kimondják, ezért első és fontos lépés a felhasználói jogosultságok biztosítása volt. Ez azt jelenti, hogy minden felhasználó csak azt tehesse a programmal, amennyire a munkájával kapcsolatosan szüksége van, amire neki jogosultsága van.

Ez azt jelenti, hogy a felhasználói név az asszisztencia vezetéknév.keresztnév első betűje (pl.: kiss.z). A jelszavakat minden felhasználó maga adhatta meg, a kikötés csak annyi volt, hogy 8 karakterből álljon.

Ezt követően kerültek beállításra a menü jogosultságok, űrlap jogosultságok, funkciógomb jogosultságok. Ezen funkciók korlátozásával minden felhasználónak megadható volt, hogy

mely menüpontokat és űrlapokat láthassa, illetve hogy az adott felhasználó jogosult lehessen egy-egy funkciógomb lenyomására.

5.2 Betanulás folyamata

Az alábbiakban a program betanulásának folyamatát szeretném bemutatni az első betegfelvételtől az adminisztráción keresztül az utolsó lelet nyomtatásáig, a programban szereplő leggyakrabban használt menüpontokkal a felhasználható funkciókkal és lehetőségekkel együtt.

A betanítási folyamatot megelőzően személyes oktatáson vettem részt a Béker Soft International Kft intézményében, ahol biztosították számomra a program magas szintű megismerését, hogy rendszergazdai szinten el tudjam látni feladataimat, illetve oktatásban tudjam részesíteni a dolgozókat.

Ezután elkezdődött a betanítási folyamat megszervezése, melynek első momentuma a dolgozók csoportokba történő bontása volt.

A Rendelőintézeti asszisztencia beosztási szempontból két csoportból tevődik össze: az állandó helyettesítők (a „rotálók”) akiknek minden modult ismerniük kell és az állandó pozíciót betöltők, akik mindig azonos területen tevékenykednek.

Mivel a létszám igen számottevő (76 fő), ennek indokaként, illetve a mélyebb és hatékonyabb tanulás elsajátítása érdekében, kisebb létszámú csoportokat kellett létrehozni. A csoportok összetételének kialakításánál szem előtt kellett tartani, hogy a megegyező vagy a hasonló modulokat használó asszisztenseket egy csoportba osszuk. Például, míg a sebészeti szakrendelőben sebfelmérő lapot kell kitölteniük és megtanulniuk, a szemészeti szakrendelőben a szemüveg recept kitöltése az elsődleges.

Elsődlegesen egy 4-5 oldalból álló ismertető anyagot osztottunk szét a dolgozók között. Így átfogó képet kaptak a rendszer felépítéséről, főbb menüpontokról, billentyűkombinációkról.

Ezek után, ahogyan azt a fentiekben már leírtam csoportokat képeztünk. A folyamat első lépése a program általános használatának ismertetése volt. A betanítás heti 2 alkalommal 1-1 órában történt, a program fejlesztőinek közreműködésével. A Főnix általános megismerését követően következett a program specifikációs területeinek betanítása az asszisztensek felé. Az oktatás során észlelt bizonytalanabb felhasználók részére még 2 alkalmat biztosítottunk

tanulásra, illetve gyakorlásra az általunk tervezett időpontokon túlmenően. Fontos volt számunkra, hogy az összes dolgozó magabiztosan, pontosan tudja kezelni a programot, hiszen 2009.december 17-étől a felhasználóknak önállóan kellett adminisztrációs munkakörüket ellátni. Az elindulást követő első héten a Béker Soft Kft alkalmazottjai személyes megjelenésükkel segítették a zökkenőmentes indulást. Ez idő alatt is számíthattak az asszisztensek az azonnali segítségünkre egy-egy új feladat, probléma, kérdés tekintetében. Illetve még ekkor is lehetőségük volt a számukra fekete foltként maradt részletek tisztázására.

A grafikus felületű programból adódóan az egér és a billentyű használata szükségessé vált. Manapság azt gondolnánk, hogy ezen eszközök használata nem jelent problémát, még is az új program betanítása során számottevően ez okozott nagyobb fennakadást. Ennek oka, hogy a Rendelőintézetben dolgozó asszisztensek korcsoportos megoszlása a 40 év fölöttiekből tevődik össze, ami maga után vonja a számítógép kezelésének hiányosságait, mivel az otthoni felhasználók száma elenyésző.

A fent említett problémából adódóan tehát a betanításukat az alapoknál kellett kezdeni, mely természetesen az egér használatának begyakorlása volt, melyet a paint-ben történő rajzolásos feladatokkal kezdtük el, mint például alakzatok vázolása, vagy a föl-le, jobbra-balra történő mozgások, az egér gombjainak funkcionalitása, scroll.

5.2.1 A program használatához szükséges fogalmak áttekintése

Munkánk megkönnyítése érdekében néhány programmal kapcsolatos fogalmat kell tisztáznunk.

(1. sz. függelék a program használatához szükséges fogalmak áttekintése)

5.2.2 Általánosan használható egér funkciók a szoftverben

Ha egérrel átméretezzük a különböző táblázatokat vagy ablakokat, azt általában a program megőrzi. Így a funkció újabb indításakor az előző beállítások érvényesülnek. Ezek a beállítások gépenként tárolódnak, így egy gép újratelepítésekor ismételt beállítások szükségesek.

- Táblázat fejlécére kattintás

SORBA RENDEZÉS. Egy táblázatban minden oszlopra lehet rendezni. A lent található mintatáblázatban lehet név, sorszám, kód és pontszám szerint is rendezni. Ehhez az adott oszlop fejlécére kell kattintani. Egy kattintásra növekvő, majd egy újabbra csökkenő sorrendbe lehet rendezni a táblázatot. Az adott oszlop fejlécén látható egy kis nyílfej, ami a rendezettség irányát mutatja meg.

Belső kód	OEND kód	Megnevezés	Pont
11	26652	Antinukleáris antitest (faktor, ANA, ANF) m	313
10	2662R	Cyfra 21-1 meghatározása	1788
5	12032	Demencia vizsgálata	432
17	12440	Diaphanoscopia maxillae	29
15	11011	Elsősegély	176
6	12033	Memória és figyelmi funkciók vizsgálata	362
8	19301	Mentális funkció vizsgálat Raven szerint	794
3	96215	Metadon fenntartó kezelés	300
2	96214	Metadon leszoktató kezelés	200
18	12450	Olphactometria non calibrata	208
7	12053	Parkinson kóros (fluktuáló) beteg monitoriz	1017
16	12000	Szereológiai vizsgálata	35

- Táblázat fejlécén az elválasztó vonal mozgatása

OSZLOP SZÉLESSÉG VÁLTOZTATÁSA. Ha egy táblázatban két oszlop közötti csíkra állunk, akkor az egér kurzor formája megváltozik. Ilyenkor az egér bal gombját megnyomva az oszlop szélességét tudjuk megváltoztatni. Ez akkor lehet hasznos, ha egy-egy oszlopnak nem vagyunk kíváncsiak teljes tartalmára, de egy másik oszlopból többet szeretnénk látni. Íme egy példa arra vonatkozóan, hogyan lehet széles oszlopokat összenyomni.

Születési dátum	TAJ szám	Születési ...	TAJ szám
1956.02.13.	104655344	1956.02.13	104655344

Ha egy oszlopot nagyon összenyomunk úgy, hogy a fejléc már nem látszódik teljesen, akkor az oszlop fejlécére húzva az egeret, egy „buborék segítség”-et kapunk, amibe bele van írva az oszlop teljes neve.

- Táblázat fejlécén az oszlopok megcserélése

Ha a fejlécen az egyik oszlopra ráállunk, majd a bal egér gombra kattintunk, „megfogjuk” az oszlop nevét. A bal egér gombot továbbra is lenyomva át tudjuk helyezni az oszlop fejlécét egy számunkra optimális sorrend szerint. Természetesen az oszlop fejlécének megcserélésével annak tartalma is megcserélődik. Célszerű az oszlopokat úgy megváltoztatni, hogy a

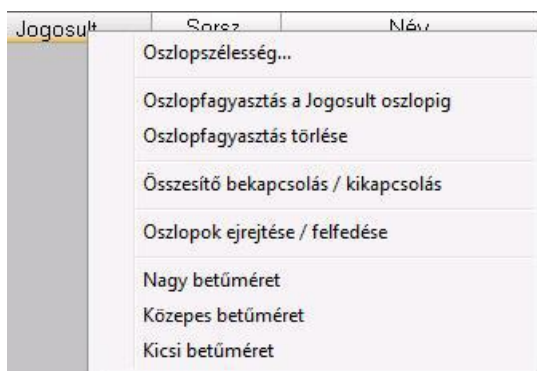
számunkra fontos adatokat tartalmazó kerüljön előre, a kevésbé érdekes adatokat tartalmazó hátra. Az oszlopok helyét a rendszer felhasználónként megőrzi.

- Ablak jobb alsó sarkának egérrel történő igazítása

ABLAK ÁTMÉRETEZÉSE. Ha egy ablak jobb alsó sarkára mutatunk egérrel, az egér formátuma megváltozik. Ilyenkor lehet a bal egérgomb lenyomásával az adott ablakot átméretezni. Ha egy ablakot átméretezünk, a funkció leíró alsó sor is igazodik az új mérethez.

- Táblázat fejlécén jobb egér gomb lenyomása

- Oszlopok fagyasztása, ill. feloldása. Ha jobbra-balra mozgunk egy táblázatban, és kimegyünk a képernyő bal oldalán, eltűnik egy-egy oszlop balról. Ha azt szeretnénk, hogy baloldalon néhány oszlop rögzítve legyen, nyomjunk az adott oszlopon jobb egér gombot, és válasszuk az oszlopok fagyasztása menüpontot. Ez például a napi betegforgalomban lehet hasznos. Ha a páciensek nevét bal oldalt lefagyasztjuk, a táblázatban jobbra-balra lépkedve is mindig láthatók a személyek nevei.

- Oszlopszélesség. Ha egy pontosan meghatározott méretre szeretnénk beállítani egy táblázat oszlopait, akkor az „oszlopszélesség” menüre kell kattintani. Itt beállítható a kívánt méret.
- Oszlopok elrejtése/ felfedése. Ha a táblázat egy adatára nincs szükségünk, akkor eltüntethetjük azt a funkció használatával.
- Összesítő bekapcsolása/kikapcsolása. Ha meg kívánjuk nézni, hogy a táblázatunknak hány eleme van, akkor az összesítő bekapcsolásával tudjuk ezt

megvizsgálni. Ha az összesítőt bekapcsoljuk, akkor megszámlolhatjuk azt is, hogy hány sort jelöltünk ki.

- Betűméret megváltoztatása. Három fajta betűméretet lehet meghatározni. Ha ezzel a funkcióval a táblázatok betűméretét módosítjuk, a változtatása az összes programban használt táblázat elemeire kihatással lesz.
- Dátum mező melletti nyílra kattintás
 - Öröknaptár megnyitása. Ha egy dátum mező jobb oldalán található nyílra kattintunk, egy naptár jelenik meg. Ebből a naptárból is ki lehet választani a mező által megkövetelt dátumot. A funkció egyébként a mezőn az **F4** lenyomásával is elérhető.
- „Dupla katt”
 - Táblázatokból kiválasztás. Ha egy táblázatot látunk, sok esetben a bal egérgomb kétszeri, gyors egymás utáni kattintásával ki tudunk választani egy értéket. Más esetekben módosítás érhető el az egér gombjának kétszeri lenyomásával. Például a páciens törzs kar vagy az **Enter**, vagy a **Ctrl+Enter** által használt funkció érhető el így.
- Kódolandó mező melletti nyílra kattintás
 - Kódszövegek közül választás. Ha egy olyan mezőn kattintunk a jobb oldalt található nyílra, ahol kódolt értéket kell megadni, egy lista jelenik meg. A listáról kiválasztható a kódnak megfelelő érték. A funkció egyébként a mezőn az **F2** lenyomásával is elérhető.

- Kiválasztó mezőben egér kattintás
 - Egy adott érték megadása. Vannak olyan esetek, amikor egy kérdésre több válasz közül kell kiválasztani a megfelelőt. Ilyenkor használatos a „rádiógomb”. Az

egeret a megfelelő értékre kell rápozícionálni, majd a bal egérgommbal kattintani rá.

5.2.3 A Főnix-Pro indítása

A Windows asztalon található FŐNIX-Pro ikon egérrel történő dupla kattintásával (az egér bal gombjának kétszeri gyors egymás utáni lenyomásával) indítható a szoftver.

Elindulása után a program bekéri a felhasználói nevet és a jelszót. Ha ezek nem egyeznek a program rendszergazdája által már előzően beállított értékekkel, abban az esetben hibaüzenetet kapunk, miszerint az adott felhasználó nem jogosult a rendszer használatára („Ismeretlen felhasználói név, vagy érvénytelen jelszó.”). Sikeres bejelentkezés után meg kell adni a legördülő listából azt az osztályt, amelyikbe rögzíteni kívánunk, majd az adott osztályon rendelő orvost kell kiválasztani. Beállítható úgy a rendszer, hogy orvost ne kérjen be, így az adott osztályon megjelenő összes beteg egyben látszódik a napi forgalomban.

Az adott számítógépen elérhető osztályok, orvosok beállítása a rendszeradminisztrátor feladata.

Az ablak alsó részén a programot jogosan használó felhasználó nevét, a munkahely nevét, a választott orvost és a verziószámot látjuk.

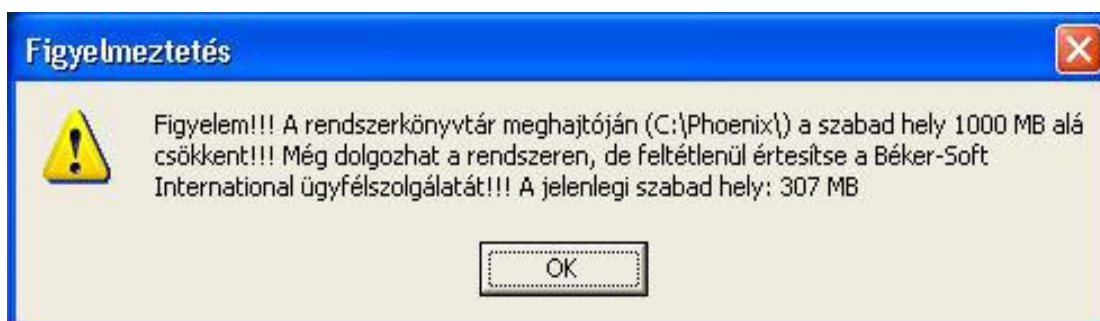
Felhasználó: Béker Soft International	Addiktológiai gondozó	Nincs választott orvos	v3.10.30
---------------------------------------	-----------------------	------------------------	----------

Az ablak legalsó sora mindig segítséget nyújt a felhasználónak. Látható, hogy melyek a leggyakrabban használt funkciók, amik az aktuális ablakban indíthatóak.

Ins - Új diag	Enter - Módosítás	Del - Törölés	Ctrl+F6 - Utolsó diag beemelése
Ctrl+Enter - Tárolás	Ctrl+F7 - Összes áll. diag beemel	F8 - Ellenőrzés	Esc - Kilépés

A megadott funkciót vagy billentyűvel tudjuk elérni (a gombon található funkciógomb segítségével), vagy pedig úgy, hogy a kurzort rápozícionáljuk egérrel, majd kattintunk a bal egér gombbal. Az általános funkciógombok (**Esc**, **Enter** stb.) nincsenek mindig kiírva!

Belépéskor szól a rendszer, ha bizonyos elérési utak nem találhatóak meg. Ilyenkor a hibaüzenetet jelezni kell a helyi informatikusuknak!

Szól a rendszer akkor is, ha a merevlemezen vagy az adatbázisban nincs elegendő hely. Ilyenkor még egy kis ideig lehet ugyan dolgozni, de feltétlenül szólni kell a rendszer üzemeltetőinek a háttérkapacitás megnövelése céljából.

A hibaüzenetek jelentkezésére fontos, hogy felhívjuk a figyelmet, mert nagyon sok esetben megijedtek a felhasználók, hogy elrontottak valamit, vagy esetleg elromlott a számítógép.

5.2.4 A program menürendszere

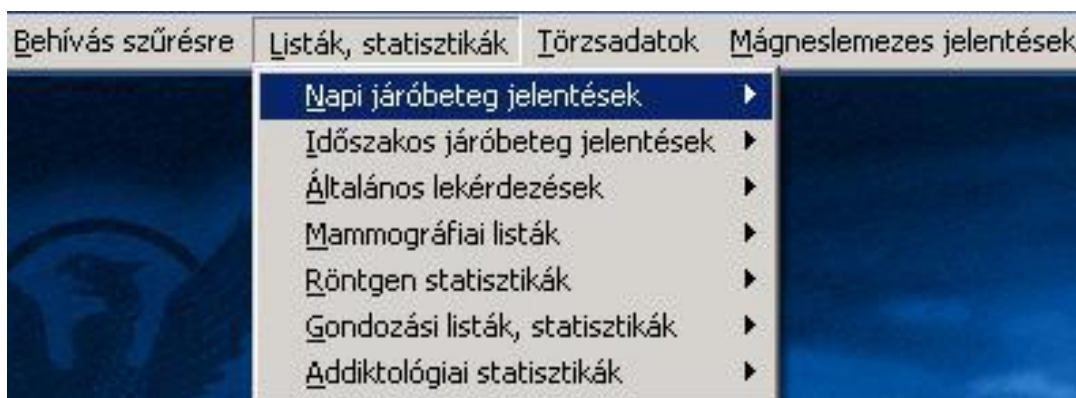
A programba történő belépés után a felső sorban az alábbi menük jelennek meg.

Napi munka; Előjegyzések; Behívás szűrésre, Listák, statisztikák; Jelentések; Karbantartási funkciók; Súlyó; Ablak, Teszt menü. Ezen menük további almenüket tartalmaznak.

Egérrel tudjuk kiválasztani a megfelelő menüt. Ha már a menüsoron állunk, akkor a kurzormozgató billentyűkkel is mozogni lehet. Egy adott menüpont kiválasztása az **Enter**

billentyűvel történik. Minden menüsornak van egy gyorsbillentyűje is, amivel ugyancsak ki lehet választani a megfelelő menüpontot. A gyors billentyű alá van húzva, elérése az **Alt** gomb lenyomásával lehetséges. Tehát, ha például a napi forgalomba kívánunk belépni, akkor az **Alt+N** lenyomásával a „Napi munka” menübe érünk, majd újbóli **Alt+N** lenomással a „Napi forgalom” menübe kerülünk.

Az almenük kiválasztásához először a főmenüt, majd az almenüt, majd a következő almenüt kell kiválasztani. Ehhez a folyamathoz kellett megtanulni az egérrel a derékszögű mozgást, mivel az átlósan történő mozgással ezek a lépések nem kivitelezhetők.

5.2.5 A páciensekkel kapcsolatos napi adatok kezelése

Munkánk során az asszisztencia munkájának szempontjából fontos és a leggyakrabban használt menüpont a főmenüben található „**Napi munka \ Napi forgalom**”. Itt lehet rögzíteni a nap folyamán, az osztályon megfordult betegek forgalmi adatait: beavatkozását, diagnózisát, OEP számára szükséges adatait. Itt tudunk egy beteget előjegyzésbe venni, előzményeit megtekinteni, illetve a leleteket kézi, vagy hangrögzítéssel rögzíteni. Ezeket a funkciókat fogjuk most röviden áttekinteni.

A napi betegforgalom ablak a következőképpen néz ki:

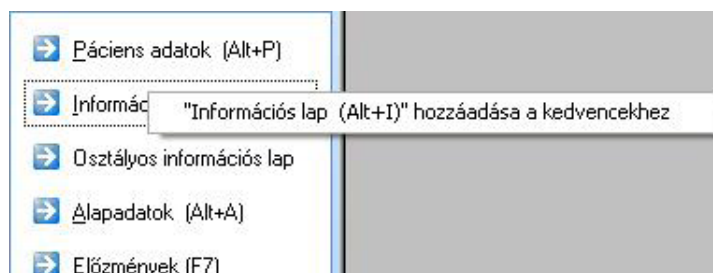
Jo... Sor...	Név	Ellátás...	Születés...	TA...	Ellátó orvos	Generált ...	B...	Dia...	OEP...	Recep...
18	Kop	11:04	1950.01.1042637	Simenszky Gyula Dr.	ON00ER					
19	Szi	11:21	1969.08.0179047	Simenszky Gyula Dr.	ZR91ER					
20	Nag	11:55	1972.06.0537877	Simenszky Gyula Dr.	AT25OZ					
21	Kiss	12:02	1954.10.2531260	Simenszky Gyula Dr.	IZ45OR					
22	Mác	12:26	1984.01.0431819	Simenszky Gyula Dr.	AL44EL					
23	Tóth	13:12	1955.02.2734183	Simenszky Gyula Dr.	OS57.R					
24	Köb	13:23	1985.06.1430157	Simenszky Gyula Dr.	OU54UT					
25	Bur	14:04	1976.06.2829886	Simenszky Gyula Dr.	UL68AR					
26	Maj	14:11	1985.10.1232206	Simenszky Gyula Dr.	AI52ZI					
27	Báli	14:25	1940.05.1833618	Simenszky Gyula Dr.	AN08ER					
28	Haj	14:29	1960.02.0530010	Simenszky Gyula Dr.	AB05AO					
29	Bog	14:57	1967.02.1832362	Simenszky Gyula Dr.	OG78OR					

OENO kód	Név	Pont	Mennyiség	Elszám...	ANTSZ kód	Kötet	Naplósz...	Jé
11041	Vizsgálat	750	1		060521901	00	000066	Válasz
17102	Spirometria	522	2		060521901	00	000066	Válasz
34032	Mellkas átvilágítás	569	1		060521901	00	000066	Válasz
39999	Kiegészítő pont össze	50	1		060521901	00	000066	Válasz
89442	Pulzoxymetria	582	1		060521901	00	000066	Válasz
99981	Kiegészítő pont beteg	280	1		060521901	00	000066	Válasz
30062	Mellkas Zeiss felvétel	365	1		060521901	00	000066	Válasz

Amint látható, a megjelenő ablak három részre tagozódik:

- A bal oldali ablakban egy úgy nevezett **funkciólistát** találunk; melyek a betegellátás során használható funkciókat tartalmazza. Ezek logikusan, egymásra épülően vannak csoportosítva. Legfontosabb funkció csoportok:
 - **Finanszírozási adatok** csoport alatt találhatóak a beavatkozások, diagnózisok, OEP adatok felvitelére szolgáló menüpontok. A funkció csoportok között egér kattintással tudunk váltani. A különböző funkciók gyorsbillentyűvel is elérhetőek az **Alt+kiemelt karakter** lenyomásával. Például a beavatkozás elérhető az **Alt+B** lenyomásával.
 - **Páciens adatok** csoportban a páciens adatok, információs lap, osztályos információs lap, alapadatok,
 - **Páciens irányítás**
 - **Gondozás**
 - **Nyomatás**

- **Kedvencek** csoport: ez egy nagyon hasznos, és praktikus menü, amely nagymértékben felgyorsítja és megkönnyíti az asszisztencia munkáját, ugyan is ide kerülnek a leggyakrabban alkalmazott menük. A fent említett funkciók közül, a jobb egér gomb segítségével bármelyiket a „Kedvencek” közé tudunk küldeni. A kedvencek közé „húzd és dobd” módon is beilleszthetünk menüket (egy menü nevére kattintunk, majd a bal egér gomb nyomva tartásával ráhúzzuk a „Kedvencek” felíratra a funkciót).

Mind ezekből adódóan a „Kedvencek” menü tartalma felhasználónként más és más lehet. Ezért, ha az egyik felhasználói névvel kijelentkezünk, akkor a másik neve alatt, lehet, hogy nem találunk meg minden menüpontot.

- A jobb oldali felső mező az osztályon megjelent pácienseket,
- A jobb alsó ablak a betegekhez tartozó információkat tartalmazza: egészségügyi beavatkozások, diagnózisok, lelet, receptek, a páciens információs lapja, a megjelenéshez kötött megjegyzések, páciensünk alapadatai, a felhasznált anyagok stb. Ezeket az információkat az alsó ablak tetején található jobbra-balra mutatónyilakkal pörgethetjük.

A program mindig az aktuális nap betegeit jeleníti meg. Amennyiben mégis egy korábbi napra szeretnénk dolgozni, a naptáron át kell írni a dátumot. Ha a dátumon változtatunk, csak akkor fog a napi forgalmi lista páciens listája módosulni, ha a „**Frissít**” gombra rákattintunk. Ha egy napot szeretnénk előre vagy hátra menni, akkor a **Ctrl+„-”** illetve a **Ctrl+„+”** billentyűket kell lenyomni. Az aktuális nap az ablak bal felső sarkában látható. Előre nem lehet dolgozni!

A napi betegforgalom ablakban át lehet gyorsan tekinteni, hogy a legfontosabb adminisztrációs feladataink közül miket töltöttünk már ki. Erről a felvett betegek neve mellett

látható jelzők adnak felvilágosítást. Ha a megfelelő oszlopban pipa látható, akkor a megadott funkcióba már rögzítettünk valamit.

A program a megjeleníthető adatokat táblázatos formában mutatja meg. A táblázatok valamely oszlop szerint rendezve vannak. A rendezett oszlop fejléce narancssárga színnel van aláhúzva. Amennyiben adatainkat más szempont szerint kívánjuk rendezni, a megfelelő oszlop fejlécére kattintva tudjuk azt megtenni. A rendezettség megváltoztatható úgy is, hogy a nyilakkal átmegyünk egy másik oszlopra, és ott a **Ctrl+le**, illetve **Ctrl+fel** billentyűkkel erre az oszlopra rendezünk.

- **Betegfelvétel**

Beteget felvenni az **Insert** gomb megnyomásával tudunk. Ekkor egy kereső ablakot kapunk, ahol meg kell adnunk a leválogatásra kerülő páciensek néhány ismértét. Például nevének első néhány betűjét, születési dátumát, vagy TAJ számának kezdetét.

A program megőrzi az előző keresés módját. Tehát ha TAJ szám szerint kerestünk az előzőekben, akkor a következő keresésnél is arra a rubrikára fog fókuszálni.

A név rubrika szét van darabolva vezetéknév és keresztnévekre. Ilyenformán akár leválogathatjuk csak az „**István**” keresztnévű személyeket is.

Célszerű a keresést minél jobban szűkíteni, mert ekkor a lista is gyorsabban fog megjelenni.

Elegendő azonban csak egy mezőbe írni, nem szükséges a kiválasztáshoz minden adatot kitölteni. A táblázatban a rendszer által megtalált személyek adatai jelennek meg: név, születési dátum, TAJ szám, anyja leánykori neve, lakcíme, halálának dátuma, gondozási jelzői és az utolsó forgalmi dátuma.

Beteget nem csak így módon lehet fel venni. Lehetőség van arra, hogy válogassunk

- ❖ az előjegyzettek közül

A **Ctrl+Ins** megnyomásával megjelenik az aznapi előjegyzési naptár. Ebben a listában a mai napra előjegyzett betegeket látjuk név szerinti rendezettségben. Van arra mód, hogy a dátumot megváltoztassuk (mert például egy tegnapi behívott lakos ma jelenik meg), ehhez a „**Dátum**” mezőbe át kell írni a mai napot a megfelelőre, vagy a nyilakra kell kattintani.

Ha az előjegyzési listában megtaláltuk a megfelelő páciens, akkor egy **Enter**rel tudjuk őt felvenni a napi forgalomba.

❖ a várólistán szereplőkből

A **Ctrl+Ins** megnyomásával megjelenik a várakozók listája. Ezen a listán azok a páciensek szerepelnek, akiket a betegirányítás vagy más osztály hozzánk küldött. itt is van arra mód, hogy a dátumot megváltoztassuk.

Ha a várólistán megtaláltuk a megfelelő páciens, akkor egy **Enter**rel tudjuk őt felvenni a napi forgalomba. Azon az osztályon, ahol az előjegyzési naptár mellett a „várakozók listája” is használatos, ott a **Ctrl+Ins** hatására egy osztott ablak jelenik meg, ahol lehet választani, hogy előjegyzett vagy várólistás beteget veszünk-e fel.

Mivel intézményünkben, beteghívó rendszer is üzemel, itt tudjuk a páciens jegyszámát kiküldeni a kijelzőre az **F8** lenyomásával. A betegirányításon készül a beteg sorszámát tartalmazó jegy, a szakrendelésen pedig a várólistában látható a jegyszám. Mivel a páciensek behívása nem sorrendben történik, nekünk kell kiválasztani a behívandó személyt, rá kell állni a nevére, és megnyomni az F8-at.

A betegfelvételi ablakban **Ctrl+Enter** Ez a funkcióbillentyű szolgál a keresőben szereplő és kiválasztott páciens adatainak **módosítására**. Ugyanaz az ablak jelenik meg, mint az új páciens rögzítésekor, azzal a különbséggel, hogy a már korábban letárolt információkat látjuk a megfelelő mezőkben. A javítandó mezőre az egérrel (vagy a **Tab** gomb lenyomásával) lehet rámenni, majd ott átírni az adatokat.

Páciens törzsadatok rögzítése (MÓDOSÍTÁS)

Név: Előnév: Vezetéknév: Első keresztnév: Második keresztnév: Utónév:

Születési név:

Ide kell a személyi adatokat beírni.
 Az előnévre például a következőket írja: Dr., Ifj, Özv.
 Több vezetéknévű páciens esetén az összes vezetéknévet a vezetéknév rovatba kell írni
 Az első keresztnév mezőbe értelemszerűen az első keresztnévet, míg a második keresztnév mezőbe az összes további keresztnévet írja!
 Utótagra a páciens titulusát írja. Például: főorvos
 Kérjük ügyeljen a nevek helyesírására!
 Külföldi állampolgár esetén sok esetben a vezetéknév és a keresztnév fordított sorrendben következnek, ügyeljen annak helyes mezőbe történő beírására!
 Példák:
 Kovács Nagy István: 'Kovács Nagy' – vezetéknév; 'István' – első keresztnév
 Kovács N. István: 'Kovács N.' – vezetéknév; 'István' – 1. keresztnév
 Kovács Józsefné Nagy Ilona: 'Kovács Józsefné Nagy' – vezetéknév; 'Ilona' – 1. keresztnév
 Kovács János Józsefné: 'Kovács' – vezetéknév; 'János' – 1. keresztnév; 'Józsefné' – 2. keresztnév
 Dr. Kovács István László: 'Dr.' – előtag; 'Kovács' – vezetéknév; 'István' – 1. keresztnév; 'László' – 2. keresztnév

Magyarország

Irsz. Település

Gyál

Községiület Típusa Hsz. Tömb L.ház Emelet Ajtó

Fő utca 1

Ctrl+Enter - Mentés Esc - Kilépés

A kitöltendő adatmezők között a **Tab** vagy az **Enter** billentyűvel lehet mozogni. Ha túlléptünk egy mezőt, akkor a **Shift+Tab** billentyűvel lehet visszalépni.

Ha a páciens összes személyi adatát rögzítettük, akkor a **Ctrl+Enter** lenyomásával lehet tárolni, tárolás nélkül kilépni pedig az **Esc**-kel lehet.

Amennyiben nincs a páciens törzsben a keresett személy, akkor az **Insert** ismételt megnyomásával fel tudjuk Őt venni.

A páciens felvételi ablak a következőképpen néz ki:

A megjelenő ablakban a felkínált mezőket értelem szerűen ki kell tölteni, majd a **Mentés** gombra kattintva vagy a **Ctrl+Enter-el** tároljuk.

A páciensekhez információs lapok tartoznak, melyekre ha írunk valami fontos közlendőt, megjegyzést (pl. Lidokainra érzékeny), akkor a felvételi ablakban egy villogó felkiáltójelet láthatunk. Ha az egeret ráhúzzuk erre az ikonra, akkor az információs lapra rögzített szöveg néhány sorát tekinthetjük meg.

Ha mindent jónak találunk, akkor az **Ctrl+Enter** billentyű lenyomásával a begépelte adatok tárolásra kerülnek.

Tárolás kezdetekor a program felhívja a figyelmet arra, hogyha valami hiba van a felvételi adatokban.

Ha valami okból kifolyólag mégsem akarjuk tárolni a begépelte adatokat, az **Esc** billentyűvel ezeket „eldobhatjuk”, és visszatérhetünk a napi betegforgalom ablakhoz.

Miután letároltuk az adatokat egy „A páciens rendelkezése az ellátási adatok kezelésével kapcsolatban” megnevezésű ablakot kapunk, mely arra szolgál, hogy a beteg beleegyezését adja adatainak megjelenítésére más szakorvosok és háziorvosok számára. Ennek jelentősége a térségünkben fennálló irányított betegellátás során jelentkezik.

- **Forgalmi adatok megtekintése**

Ha meg szeretnénk nézni egy páciens korábbi ellátásait, akkor kiválasztjuk a megfelelő nevet a kurzorral, majd megnyomjuk az **F7**-es billentyűt.

A megjelenő ablak a következő:

Sorszám	Dátum	Időpont	Ellátó orvos	Sürgős	Visszarendelés dátuma	Beküldő orvos
1	2005.01.27	18:01	dr. Hana Sural főorvos	☐		
2	2005.02.08	09:40	dr. Hana Sural főorvos	☐		

Receptírás					
Név	Kiszerezés	Menyiség	Dózis	Jogcím	
KALMOPYRIN TABLETTA	Scat Orig. No.		0.1 tabletta naponta	Általános	Általános

F8 - Osztály/Intézet F9 - Lelet nyomtatás Alt+F9 - Kórtörténet nyomtatás Esc - Kilépés

Ez az ablak két részre osztott. A felső részen látható az ellátás ideje, ellátó orvosának neve, beküldő orvosa, és a visszarendelés dátuma. Minden sor egy-egy ellátást jelez. A táblázatot célszerű dátum szerint berendezni, így egymás alatt, időrendi sorrendben látszódnak az ellátások.

Az alsó ablakban láthatóak a korábbi ellátás alkalmával rögzített események. Így a rögzített diagnózis, beavatkozás, recept, lelet stb. Az alsó ablakban mindig annak az ellátásnak a rögzített eseményeit tudjuk megtekinteni, amelyik eseten a kurzor fent áll. Az alsó ablaknál található nyilakra kattintva lehet a betekintő ablakot megváltoztatni, ha egy másik adatot szeretnénk megtekinteni (recept, lelet, beavatkozás, diagnózis).

Gyakran szükség lehet kórtörténet kinyomtatására is. Ez például rendőrségi megkeresésnél lehet hasznos, ahol a páciens kiválasztott napjainak összes rögzített adatát egy dokumentumra kinyomtatjuk. Az **Alt+F9** lenyomásával van erre mód.

- **Diagnózisok felvitele**

Ezzel a funkcióval lehet megadni a kezelőorvos által megállapított diagnózist. A diagnózisok megadása érdekében a napi betegforgalom ablakban a „**Diagnózisok**” funkcióra kell kattintani, vagy az **Alt+D** gombokat kell megnyomni.

A funkciógomb kiválasztásával egy olyan ablak jelenik meg, ami három részre van osztva:

Előzmények					Állandó diagnózisok				
Dátum	Kód	Megnevezés	Típus	Oldal	Rögzítés	Kód	Megnevezés	Típus	Oldaliság
2005.02.08	E1000	Insulin-dependens cukorj	3		2004.06.07	I1190	Hypertensiv szívbetegség	3	N

Kód	Megnevezés	Típus	Oldaliság	Stádium
A0010	Cholera (Vibrio cholerae 01, El Tor)	3		

Ins - Új diag	Enter - Módosítás	Ctrl+Enter - Tárolás
Del - Törlés	Ctrl+F6 - Utolsó diag beemelése	Ctrl+F7 - Összes áll. diag beemel
F8 - Ellenőrzés		Esc - Kilépés

Az aktuális diagnózisok felvételére az alsó ablak szolgál. A bal felső ablakban a páciens korábbi megjelenésekor rögzített, utolsó 50 diagnózisa látható. A jobb felső oldalon a korábban rögzített állandó diagnózisok találhatók.

Célszerű a gyakran megjelenő pácienseknek az „**Állandó diagnózisa**”-it feltölteni. Például a magas vérnyomást, cukorbetegséget itt érdemes megadni. A jobb felső ablakban **Ctrl+Enter** lenyomása után lehet az állandó diagnózisokat kiválasztani. Amikor az állandó diagnózisokat adjuk meg, a szokásos értékeken kívül a felfedezés évét és a rögzítés dátumát is meg kell adni. Tárolni ismételt **Ctrl+Enter** lenyomásával lehet. Abban az esetben, ha egy páciens minden alkalommal ugyanazzal a diagnózissal jön ellátásra, célszerűtlen az állandó diagnózisát rögzíteni. Ekkor egyszer rögzítjük a BNO-t, és legközelebb már az „Előzmények”-ben lesz ez a diagnózis, ami **Ctrl+F6**-tal áthozható.

Ha a páciensnek új diagnózist szeretnénk felírni, az **Ins** gombot kell megnyomni. Ekkor a diagnózis felviteli ablak jelenik meg, ahol a diagnózis kódját, típusát és oldaliségát lehet felvinni. Abban az esetben, ha olyan diagnózist szeretnénk rögzíteni, aminek a kódját nem ismerjük, az **F2** lenyomásával a saját törzsből is kiválaszthatjuk. A saját törzsből csak akkor tudunk választani, ha előtte a törzsadatok karbantartásával kijelöltük az osztályunk által használt diagnózis kódokat! Daganatra jellemző kódok beírásakor (C, D-vel kezdődő BNO-k), az Onkológiai, illetve a Nemzeti Rákregiszter adatok rögzítése is szükséges.

Ha a diagnózis felvétele ablakban nem tudjuk fejből a rögzítendő BNO-t, akkor **F2**-vel tudjuk a saját törzsből, **Alt+F2**-vel a nagy törzsből, **Shift+F2**-vel pedig törzslista-fából tudjuk kiválasztani a betegséget. Ezeknek a funkcióknak ikon megfelelőjük is van. Ha olyan diagnózist szeretnénk a mai napra rögzíteni, mint a páciens legutolsó ellátásakor, nyomjunk **Ctrl+F6**-ot. Ezzel áthozhatjuk a mai napra az utolsó alkalommal felírt összes diagnózist. Ha csak egy diagnózist szeretnénk áthozni, úgy az „Előzmények” ablakra kell kattintani, majd a megfelelő BNO kiválasztása után **Enter**t kell nyomni. Ha a páciens állandó diagnózisait szeretnénk felírni a mai napra, nyomjunk **Ctrl+F7**-et. Ezzel áthozhatjuk az összes állandó diagnózist.

Ha megfelelően kitöltöttük a mezőket, akkor a **Ctrl+Enter**rel el is tárolhatjuk ezeket. Ha meggondoltuk magunkat, akkor az **Esc** billentyűt lenyomva a begépelt adatok eltűnnek.

- **Beavatkozások felvitele**

A beavatkozások megadásához a napi betegforgalom ablakban a „**Beavatkozások**” funkcióra kell kattintani. Az **Alt+B** gomb lenyomásával is indítható a funkció.

A funkció kiválasztásával meg lehet tekinteni a már felírt beavatkozásokat, és módosítani is lehet azt. Egy olyan ablak jelenik meg, ami két részre van bontva. Felül látszódik a páciens korábban rögzített utolsó 50 beavatkozása, alul pedig a mai napra már felvitt OENO kódok.

Új beavatkozást az **Ins** gomb lenyomásával rögzíthetünk. Ekkor a saját, kijelölt kódjainkat tartalmazó táblázat jelenik meg, ahonnan ki lehet választani a megfelelő kódot. A kiválasztáskor meg kell adni a beavatkozás darabszámát is (ami alapesetben 1). Abban az esetben, ha a rendelés több ÁNTSZ kódra is rögzíthet ellátást, ki kell választani a megfelelőt. **Ctrl+Enter**rel lehet tárolni a beavatkozást.

Van arra is mód, hogy egyszerre több beavatkozást jelöljünk meg, és egyszerre tároljuk azokat. Ilyenkor a kiválasztott beavatkozásokat **szóközzel** meg kell jelölni, ezek után kell **Ctrl+Enter**rel tárolni.

Ha olyan ellátást szeretnénk a mai napra rögzíteni, mint amit a páciens legutolsó megjelenésekor, nyomjunk **Ctrl+F6**-ot. Ezzel áthozhatjuk a mai napra az utolsó alkalommal felírt összes OENO-t.

Ha csak egy beavatkozást szeretnénk áthozni, úgy az „Előzmények” ablakra kell kattintani, majd a megfelelő OENO kiválasztása után **Enter**t kell nyomni.

Azon felhasználóknak is segít a program, akik fejből tudják a beavatkozások kódjait, vagy belső azonosító számát. Nekik való a gyors felvitel funkció. Ők a beavatkozások ablakba lépve egyből el kezdhetik írni a kódokat, ami az **Enter** lenyomása után egyből tárolódik. kétszer kerül elszámolásra.

2007-től kezdve a beavatkozásoknál rögzíteni kell a beavatkozás jellegét, mennyiségét.

A legelső beavatkozás felvételekor adja meg a program a beteg naplósámát. A kiosztott naplósám is látszódik az áttekintő ablakban.

Ha megfelelően felvettük az összes beavatkozást, akkor a **Ctrl+Enter**rel tárolhatjuk el ezeket.

Ha meggondoltuk magunkat, akkor az **Esc** billentyűt lenyomva, a most begépett adatok eltűnnek.

A program az ablak elhagyásakor ellenőrzést hajt végre, és figyelmeztet arra, hogyha túl sok ellátást rögzítünk, vagy összeférhetetlen kódokat írunk be.

Tároláskor a program az azonos beavatkozásokat összevonja, a darabszámok növelésével.

A „**Törzsadatok karbantartása / Leggyakrabban használt beavatkozások**” menüpont alatt van lehetőség kijelölni az osztály saját beavatkozásait. Ennek az az oka, hogy egy osztálynak ne a több ezres listából kelljen beavatkozást választani, elegendő csak a saját szűkített kódjai közül.

- **OEP jelentéshez szükséges adatok rögzítése**

Az ellátási esettel kapcsolatban további információkat is rögzítenünk kell. Ezek a továbbküldésre, vizsgálatkérésre, útiköltség elszámolásra, gyógyászati készítmények felírására vonatkozó adatok. Ezt a funkciót a bal oldali funkciósorban, a finanszírozási adatok között találjuk. Elindítható egérgattintásra, vagy az **Alt+O** lenyomásával.

Csak abban az esetben lehet az OEP adatokat rögzíteni, ha előtte beavatkozást és diagnózist is beírtunk. Azt, hogy melyik sorba mit írhatunk be, azt az adott sor melletti kis nyilacskával tudjuk megtekinteni. A választás történhet az **F4**-es gomb lenyomásával is. Ha az esettel kapcsolatban több TB kódra is rögzítettünk beavatkozást, akkor az OEP adatok feltöltése után egy tárolással minden elszámolási kódra elvégezzük a zárást.

Ha a napi forgalomban van olyan páciens, akinek nem írtuk be az OEP adatait, akkor a következő napon minden **Ins** lenyomására figyelmeztet erre a program.

- **Receptírás**

A programmal hagyományos és magisztrális recept is készíthető.

A recept felírása közben át lehet tekinteni a gyógyászati készítmény legfontosabb jellemzőit, támogatottságát, árát, felírhatóságát. A programmal egyszerűen megjeleníthetőek és kiválaszthatóak a hatástanilag egyező, helyettesítő gyógyszerek is.

A recept funkció kiválasztása után egy kettéosztott ablakot kapunk.

Felső mezőjében a már korábban felírt recepteket látjuk, míg az alsó ablakban az épen aktuális receptek tekinthetők meg.

Új recept írása esetén az **Insert** gomb lenyomására az alábbi ablakot kapjuk:

Név	Kisze	ATC	Tám.	Bruttó ár	Tám. ár	Jog	HM	Kg	ÜB	Eü	Eü	H
DOXYCYCLIN 100 STADA	10X	J01A Fix		530,00 Ft	159,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN 100 STADA	20X	J01A Fix		648,00 Ft	350,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN 200 STADA	10X	J01A Fix		637,00 Ft	337,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN AL 100	10X	J01A Fix		484,00 Ft	163,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN AL 100	20X	J01A Fix		609,00 Ft	349,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN AL 200	10X	J01A Fix		694,00 Ft	396,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN PHARMAVIT	100X	J01A		2 808,00 Ft	374,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN PHARMAVIT	10X	J01A Fix		590,00 Ft	136,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN-CHINDIN	100X	J01A		3 787,00 Ft		V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYCYCLIN-CHINDIN	8X	J01A Fix		653,00 Ft	137,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+
DOXYHEXAL 100 TABL.	10X	J01A		362,00 Ft	182,00 Ft	V	✓	✓	✓	✓	✓	+

Név: DOXYCYCLIN 100 STADA FILMTABL.
Kiszerelés: 10X

Ára (áfa: 5%):
Fogyasztói ár: 530 Ft (nettó: 505 Ft)
OEP támogatott ár: 159 Ft (nettó: 151 Ft)

Gyógyszer információk Vademex

Ctrl+Enter - Gyógyszer kiválasztása Ins - Új Del - Törölés / Passzíválás
Ctrl+O - Oszályos törzsbe helyezés F5 - Frissítés Esc - Kilépés

Négy fület láthatunk felül. Az első fülre kattintva a korábban már kiválasztott, gyakran használt gyógyszerek láthatóak. A másodikra kattintva a teljes gyógyszertörzsből lehet választani, a harmadikon hatóanyagfa segítségével (ATC fa) választhatunk, míg a negyedik fülön a korábban kialakított magisztrális recept gyűjteményünket találhatjuk.

Célszerű megadni minden rendelésnek a saját, gyakran használt gyógyszereit, mert abból a legkönnyebb választani. A program feltételezi ennek meglétét, ezért minden alkalommal ez a fül jelenik meg alaphól. Erre a „**Törzsadatok / Osztályhoz, orvoshoz kötött törzsek / Receptírással kapcsolatos törzsek / Osztályos gyógyszer-törzs**” menüpont ad lehetőséget. Az egyik fül segítségével ki kell választanunk a felírandó gyógyászati készítményt. Kiválasztáskor látszódnak a gyógyszerek legfontosabb paraméterei. Kiválasztás után **Entert** kell nyomni. Ez után egy varázsló jelenik meg, mely végigvezet minket a recept felírásának pontjain. A varázsló következő lépését **Alt+E**-vel jeleníthetjük meg, vissza **Alt+V**-vel lehet menni. Az **Enter** gomb lenyomásával is tovább tudunk lépni. A varázslóból **Esc** billentyűvel lehet kilépni.

Receptírás varázsló - Gyógyszerválasztás (1/9) - Csukránné Halász Eszter (Közfgyógyig.: nincs)

Gyógyszerválasztás Itt tudja kiválasztani a felírt gyógyszert.

1. Gyógyszerválasztás

Gyógyszer:

Kalmopyrin tabletta (10X) ... Hasonló

Név: Kalmopyrin tabletta
Kiszerelés: 10X

Ára (áfa:):
Fogyasztói ár: 313 Ft
OEP támogatott ár:
85%-os támogatású fogyasztói ár:

Támogatás típusa: 0%-os támogatás
A készítmény forgalomban van.

Hatáserősség:
Hatóanyag:

Gyógyszer: Kalmopyrin tabletta (10X)
Kiszerelés:
Mennyiség:
Dózis:
Jegyzet:
Recepttípus:
Helyettesíthető:
TB-kód:
Diagnózis:

Alt+V - Vissza Alt+E - Előre Enter - Tovább Ctrl+Enter - Mentés

Ins - Új adat Alt+H - Hasonló gyógyszerek Esc - Kilépés

Kilenc lépést kell alkalmaznunk, miután a megfelelő gyógyászati készítményt kiválasztottuk:

1. *lépés:* megtekintjük a gyógyszert – ezen a ponton van lehetőség a kiválasztott készítményt másikkal helyettesíteni. A hatóanyag szerinti helyettesíthetőséget az **Alt+H**-val tudjuk áttekinteni.
2. *lépés:* kiszerezés megadása – a korábban jól feltöltött adatbázisból tudunk megfelelő kiszerezést kiválasztani (pl. ScatOrig, LagOrig).
3. *lépés:* mennyiség megadása – itt kell megadni, hogy hány egységnyi gyógyászati készítményt írunk fel (pl. I /unam/, II /duas/).
4. *lépés:* dózis és megjegyzés megadása – itt kell megadni, hogy az adott készítményből milyen dózisban, mikor és hogyan kell a páciensnek a készítményt fogyasztani. Ezen a ponton lehet a receptre ráírni a további megjegyzéseket is (három hónapi adag stb.)
5. *lépés:* jogcím megadása – itt kell megadni, hogy a recepten melyik jogcímnél legyen a kereszt.
6. *lépés:* recept típusa – itt adható meg, hogy a recepten melyik típusnál legyen a kereszt.
7. *lépés:* helyettesíthetőség – helyettesíthető, vagy sem a kérdéses gyógyszer? A receptre a program ennek megfelelően teszi a keresztet.
8. *lépés:* ÁNTSZ azonosító – mivel a receptre rá kell nyomtatni az intézmény 9 számjegyű azonosító kódját itt kell kiválasztani azt.
9. *lépés:* diagnózis megadása – a korábban rögzített BNO-k közül lehet kiválasztani azt, amelyiket szeretnénk a recepten feltüntetni.

Ha a varázsló segítségével mindent kitöltöttünk, a program rákérdez, hogy kívánjuk-e a receptet kinyomtatni. Ha igen, akkor a beállított formátumnak megfelelő receptet kinyomtatja a program.

Az intézetben működő programhoz opcionálisan választható volt az interakció figyelés. Ehhez a programba Interneten keresztül meghívja a Dr. Diag Kft. Internetes szolgáltatását. Minden egyes recept elkészítésénél a program megvizsgálja, hogy a felírtak egymás hatásait nem gyengítik-e.

Négy fajta beállítás lehetséges a programon belül:

- nem történik interakciós vizsgálat,
- az adott betegnek az adott ellátáson belül felírt gyógyszerekre terjed ki a vizsgálat,
- az adott betegnek az adott osztályon, 30 napon belül felírt gyógyszerekre terjed ki a vizsgálat,
- az adott betegnek az egész intézetben 30 napon belül felírt gyógyszerekre terjed ki a vizsgálat.

A receptírás után, az ablakból kilépve láthatjuk a felírt készítmények kölcsönhatásait.

Mivel az interakció figyelés Internetes szolgáltatás segítségével történik, így az információcserére kb. 3-4 másodpercet várni kell. Ennek ideje az Internet aktuális sebességétől függ. Ha épp nincs Internet, akkor erre a tényre figyelmeztet a program.

- **Előjegyzés**

Módunkban áll a napi betegforgalom menüpontban az aktuális beteget egy meghatározott időpontra előjegyezni. Ennek módja, hogy a kurzort a beteg nevére állítjuk, majd az „**Előjegyzés**” nyomógombra kattintunk. Ebben az esetben az előjegyzési naptár fog megjelenni.

A megjelenő naptáron láthatjuk napra bontva, hogy mennyi páciens van előjegyezve, illetve mennyi szabad kapacitás van.

Mielőtt felvennénk a lakost az előjegyzésbe, rá kell kattintani az adott hónap egyik napjára.

Minden nap meghatározott percekre fel van osztva (például 10 percenkénti az előjegyzés). Az üres időpontra be lehet szűrni egy új személy adatait.

Az előjegyzésből az **Esc** billentyűvel lehet kilépni.

- **Leletezés**

Leletezés: Teszt Elek (1950.10.01.) TAJ:

Kórelőzmény
Kb. 2 hete elesett

Jelen panaszok, leletek
Bal lábán duzzanat

Vélemény
Pihenés

Terápiás javaslat

Megjegyzés

Visszarendelés: 1 hó 2008.02.18 hétfő

Előzmények
☒ Össztályos előzmények ☐ Teljes intézeti előzmények
Összesen: 1 Látható: 1 - 1
2008.01.18 : dr. Bárány Boldizsár

Ctrl+Enter - Tárolás Alt+Enter - BNO Ctrl+F6 - Átemelés Ctrl+S - Gyors mentés Ctrl+F9 - Nyomtatási kép Esc - Kilépés

Ebben a menüpontban van lehetőségünk, a napi forgalommal kapcsolatos minden szöveges információt rögzíteni. Ezek az információk lehetnek: anamnézis (kórelőzmény), lelet, vélemény, a terápiás javaslat, megjegyzés. A kórelőzmény ablakba a program automatikusan beemeli az előző alkalommal rögzített kórelőzmény adatokat.

A leletírás ablakban lehetőség van behozni a diagnózis rögzítő ablakot is. Így kevesebbet kell a funkciók között ugrálni.

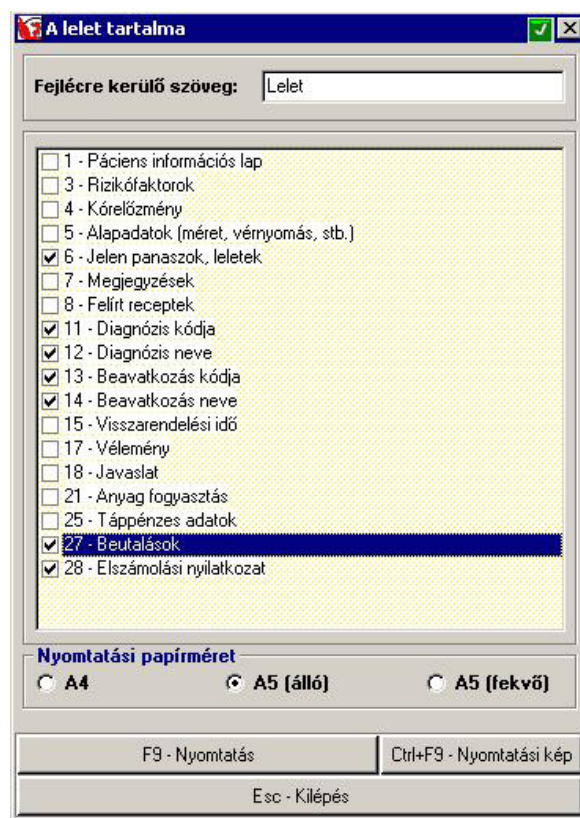
A visszarendelés dátuma is itt rögzíthető. Kiválasztható például, hogy a páciens például egy hónap múlva jöjjön vissza. A program segít abban, hogy ilyenkor megadja a pontos napot is, nehogy például szombatra rendeljük vissza a beteget.

A leletírás közben célszerű a vágólapot használni.

Minden szabadszöveges ablakban van arra mód, hogy az **F10**-es funkciógomb lenyomásával a korábban már rögzített standard szövegek közül válasszunk. A jól kidolgozott **makró szövegek** használata komoly segítséget nyújthat abban, hogy a szöveges információkat gyorsabban rögzítsük. A szabadszöveges ablakban arra a helyre kell állni a kurzorral, ahova

be szeretnénk szűrni egy makró szöveget, majd **F10**-et nyomva az adott ablakra vonatkozó sablonok közül választhatunk. **Enter**rel történő kiválasztás után a szöveg a kurzor helyére beíródik.

Amennyiben készen vagyunk a leletünkkel, következhet a nyomtatás. A megfelelő beteg nevére pozicionálva, rá kell kattintani a lelet nyomtatása gombra. Ekkor a program felhoz egy olyan ablakot, ahol meg lehet adni, hogy mik kerüljenek a leletre.

A következő adatokat lehet a leletre rányomtatni:

- Alapadatok (méret, vérnyomás)
- Allergia teszt
- Anyag fogyasztás
- Beavatkozás kódja
- Beavatkozás neve
- Beutalások
- Családorvosi szűrések

- Diagnózis kódja
- Diagnózis neve
- Digitális képek
- Elszámolási nyilatkozat
- Felírt receptek
- Film fogyasztás
- Gondozási információk
- Javaslat
- Jelen panaszok, leletek
- Kórelőzmény
- Megjegyzések
- Páciens információs lap
- Praxis adatok
- Rizikófaktorok
- Spirometriai adatok
- Szemüveg recept
- Táppénzes adatok
- Tuberculin, BCG
- Tüdőszűrő adatok
- Vélemény
- Visszarendelési idő

Ezek közül a lehetőségek közül csak azok jelennek meg, amiket a szakrendelés típusa indokoltta tesz, illetve amit a rendszergazda meghatározott a „Törzsadatok / Teljes intézeti törzsek / Lelettartalmak karbantartása” menüpont segítségével.

Ctrl+F9 lenyomása után képernyőn meg tudjuk jeleníteni az elkészült leletet, míg **F9** lenyomásával nyomtatóra küldhetjük a dokumentumot. Megadhatjuk azt is, hogy a lelet A4-es, vagy A5-ös papírra kerüljön-e.

Ha az osztálykarbantartásnál úgy van beállítva, akkor a program rákérdez, hogy lezárjuk-e a leletet.

A leleten lezárás után nem lehet már változtatni, tehát körültekintően kell erre a kérdésre válaszolni. A lelet formája illetve a leleten szereplő információk sorrendje nem állítható. Ha a leletre kerülő adatokon kívül mást is szeretnének nyomtatásban látni, akkor kérjük, forduljanak munkatársainkhoz.

2008. január 1-jétől a leletre rákerülhet az elszámolási nyilatkozat is. Ezen a páciens által befizetett összegek (vizitdíj, részleges térítési díj), illetve az OEP-nek elszámolandó beavatkozások pont/forint értékkel felszorozott összegei kerülnek. Az ilyen leletet ki kell nyomtatni, majd pedig a páciens aláírása után az egyik példányt meg kell őrizni.

Ha megírtuk a páciens leletét, leellenőriztük, kinyomtattuk, akkor le is zárhatjuk. Erre szolgál a bal oldalon található funkció, de az **F12**-es billentyű lenyomásával is kezdeményezhetjük a lelet zárását.

A zárás jelenleg még nem kötelező. Lezárt leletet többet nem lehet módosítani!

Ha egy szakrendelés tovább küld egy páciens helyi hálózaton keresztül egy másik rendelésre (például röntgenre), akkor a várólistán más színnel látszódnak az olyan páciensek, akiknek a lelet zárása megtörtént.

- **Dokumentumok archiválása**

A napi forgalomban az „**Archiválás**” nyomógombra kattintva egy ablak jelenik meg. A Fájl menüben, alapesetben két funkciót lehet használni, az egyik a szkennelés, a másik a megnyitás. Értelmszerűen, vagy egy leolvasóval tudunk képet a beteghez rögzíteni, vagy egy már meglévő állományból lehet választani. Miután egy képet megnyitottunk, vagy beolvastunk, különböző módokon dolgozhatjuk fel őket, mint pl. bezárás, archiválás, megnyitás, szkennelés, nyomtatás, stb.

Az ablakban található képet az „**Archiválás**” nyomógombra kattintva tudjuk elmenteni.

- **Beutaló készítése**

Programunk lehetőséget biztosít beutaló készítésére. A funkció elindításával egy táblázatot kapunk az eddig elkészült beutalókról. Egy meglévő beutalót törölni **Del**-el tudunk, módosítani **Ctrl+Enter**rel.

Új beutalót az **Insert** gombbal lehet készíteni. Ekkor a következő ablakot kapjuk:

Új beutaló készítése

Név: Teszt Elek (HUN) Születési dátum: 1950.10.01 [57]
Születéskori neve: Teszt Elek TAJ szám: - -
Anyja leányk. neve: Teszt Ilona Generált kód: EE01EO
Lakcíme: 8127 Aba, Al u. 1 Telefon:

Beutalás helye: 000000000
Továbbküldési ok: labor diagnosztika ÁNTSZ azonosító: Belgyógyászat - 420120101
Továbbküldés eszköze: nem térített utazással
Vizsgálat iránya: .
Továbbküldést indokló diagnózis: A1500
Beutaló azonosítója: 01180001

Beutaló szövege

Tisztelt Röntgen!
Kérem a beteg kétirányú mellkas felvételét.
Köszönöm!

Alt+K - Kórelőzmény beemelése Alt+J - Jelen panaszok, leletek beemelése Ctrl+Enter - Tárolás
Alt+D - Diagnózis beemelése Esc - Kilépés

A mezőket értelem szerűen ki kell tölteni, melyhez a legördülő menük adnak segítséget. A szabad szöveges ablakban beutaló tartalmát lehet megadni.

Az elkészült beutalót a **Ctrl+Enter**rel lehet rögzíteni, nyomtatni pedig az **F9**-es billentyűvel lehet.

- **Továbbküldés**

Ha a megjelent páciens más szakrendelésen is ki kell vizsgálni, akkor kell a továbbküldés funkciót választani. A „Betegirányítás” funkciócsoporton belül találjuk a menüpontot, melyet kiválasztva megkapjuk az intézményen belüli további szakrendeléseket,

ahova a pácienszt küldhetjük. Ki kell választani a szakrendelést, ahova irányítjuk a pácienszt, illetve a „megjegyzés”-be írhatunk valamit.

Tárolás után (**Ctrl+Enter**) megvizsgálja a rendszer, hogy az adott szakrendelésre készült-e beutaló. Ha nem, akkor felkínálja a beutaló készítő adatlapot, ahol a célosztály adatai, valamint a jelen ellátás alapján feltölti a beutaló néhány rubrikáját (pl. fődiagnózis, célosztály finanszírozási kódja).

Az elkészült beutalót nyomtatni **F9**-cel tudjuk.

Sikeres továbbküldés esetén a program jelzi ennek tényét.

- **Ambuláns adatlap készítése**

A 43/1999. évi Kormány rendelet előírja, hogy minden járóbeteg ellátó helynek ambuláns adatlapot kell kitölteni. Ahol számítógépes informatikai rendszert használnak, ott megfelelő adatvédelem, és a napi jelentések kinyomtatása pótolhatja ennek a lapnak az elkészítését.

Lehetnek azonban olyan esetek (pl. külföldi páciens), amikor mégis szükség lehet az ambuláns adatlap elkészítésére. Ilyenkor lehet hasznos ez a funkció.

A funkciót a bal oldali funkciótáblából választhatjuk ki. Az ambuláns adatlap jogszabályban meghatározott formátumú, így az nem változtatható. A nyomtató ikonra kattintva lehet kinyomtatni.

5.2.6 A napi munkában fellelhető egyéb funkciók

- **Felhasználó váltás**

Azokon a helyeken, ahol minden felhasználónak saját bejelentkezési neve van, ott előfordulhat, hogy valaki leül egy olyan számítógép elé, ahol más már bejelentkezett. Ilyenkor a rendszerből nem érdemes kilépni, hanem a főmenüben található „**Felhasználó váltás**” menüpont segítségével lehet átjelentkezni más felhasználó nevére. Legalul látható a

bejelentkezett felhasználó neve. Mivel a program naplózza a különböző táblákban történt változtatásokat, ezért mindenkinek saját érdeke, hogy az adatok rögzítését saját neve alatt hajtsa végre.

- **Osztály választás**

Akik egy számítógépen több osztály forgalmát rögzítik, azok az „**Osztály választás**” menüponttal tudnak áttérni a másik osztályra. Megjelenik egy lista a választható osztályokról, majd ebből kell kiválasztania helyeset.

- **Napi járóbeteg jelentések**

- **Napi forgalmi jelentés**

A menüpont a „**Listák, statisztikák / Napi járóbeteg jelentés**” menüben található meg. Az érvényes szabályok szerint minden nap, a napi járóbeteg forgalom lezárása után ki kell nyomtatni a dokumentumot, majd a rendelésvezető aláírása és lepecsételése után, 5 évre el kell tenni.

- **Makrók karbantartása**

A funkciót elindítva egy listát látunk az eddig rögzített makró szövegek neveivel. Bal oldalt a neveket látjuk, jobb oldalt pedig az adott névhez rögzített szövegeket. Ezeket módosítani **Ctrl+Enter**rel tudunk. Ha a kiválasztott szövegbe belelépünk, akkor módosíthatjuk az elnevezést, a rövidítést, valamint itt azt is megadhatjuk, hogy melyik ablakban jelenjen meg a standard szöveg.

5.3 A betanulás során felmerülő problémák

Intézményünkben nem volt ismeretlen a számítógépes felhasználás, a Főnix programot évek óta aktívan használjuk. Ehhez képest mégis sok nehézségbe ütköztünk az átállás során, mivel a dolgozók a régi DOS-os felülethez, illetve a panelok billentyűzetről való

irányításához voltak szokva. Ebből kifolyólag a grafikus felület, és az egér használata problémává nőtte ki magát. Így olyan feladatsort kellett összeállítani, amelyekben szerepeltek a fent említett eszközök.

Továbbá a felhasználók nagytöbbsége rutinszerűen használta a régi programban alkalmazott billentyűzetkombinációkat, mely az újban már nem képviselt funkcionálisitást. Ezeket a berögződéseket többszöri gyakorlás útján tudták csak leküzdeni.

A program működése lassabb, mint a korábbi rendszeré. Ennek legfőbb oka a grafikus felület, továbbá az ONLINE TAJ ellenőrzés, és az internetes Gyógyszer-információs adatbázis.

A hagyományos karakteres felületű informatikai rendszerek betűmérete nagyobb, mint az általunk alkalmazott programé, és sajnálatos módon nem változtatható, s ez adott esetben az adminisztrációs munka lelassulásával, és a betegek várakozási idejének növekedésével járt.

6 Összefoglalás

A mai modern társadalomban igen nagy szerepe van az informatikának, mely nagy áttörést hozott minden területen. Megkönnyíti napjainkat, munkánkat illetve azzal kapcsolatos teendőinket. Az egészségügyben is megjelent az igény arra, a betegek gyógyítására és az ellátások során felmerülő adminisztrációs teendőkre számítástechnikai eszközöket használjunk és alkalmazzunk.

Az újításokkal az egészségügyi dolgozók számára megteremtettük a lehetőséget egy korszerűbb környezetben való munkára, mely egyben teret kínált arra, hogy felhasználói szinten megismerjék a számítógépet és hatékonyan alkalmazzák a rendelkezésükre álló szoftvert. Kialakítottunk egy integrált betegirányítási és behívó rendszert, valamint létesítést nyert a háziorvosok és szakorvosok működését összekötő úgynevezett irányított betegellátási rendszer is.

Eddigi tapasztalataink alapján a dolgozók jobban átlátják a beteg útját és munkájukat ez eddigiekhez képest szinte egy-egy kattintással el tudják végezni, valamint a páciensre is több időt tudnak fordítani. A betegek számára is előnyt jelentett a változás, hiszen mindannyiunk számára fontos, hogy tisztába legyünk azzal, hogy mennyit kell várnunk, hogy mikor következünk illetve a „törődnek velem” érzése.

Munkámat és az Intézetben kiépített informatikai infrastruktúra kialakítását hatékonyan segítette, hogy jól ismerem a „tanuló asszisztencia” (kollégák) sajátosságait, elvárásait.

Az egyetemi tanulmányaim során elsajátított módszertani ismeretek számottevően hozzájárultak ahhoz, hogy az oktatott ismeretanyagot a tanulócsoporthoz összetételének megfelelő módszert hatékonyan alkalmazhassam. Úgy érzem, hogy a dolgozók sok új és hasznos információt kaptak. Az órák lelkesedéssel, egyéniségük kibontakozásával, valamint jó hangulatban teltek, ami azért is volt fontos szempont, mert nem kötelességként, hanem szórakozással teli tanulásként fogták fel.

7 Irodalomjegyzék

1. 62/1997. (XII. 21.) NM rendelet az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezelésének egyes kérdéseiről
2. 60/2003. (X.20.) EszCsM az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről
3. 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
4. 1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről
5. 1998. évi VI. törvény az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről
6. 9/1999 EüM. rendelet az egészségügyi intézmények iratkezelési szabályzatáról
7. 43/1999. évi Kormány rendelet az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól
8. 2005. évi XIX. törvény, a személyes adatok védelméről, és a közérdekű adatok nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXIII. törvény módosításáról.
9. 2005. évi CLXXXI. törvény, az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról
10. Tiszaújváros Városi Rendelőintézet Adatkezelési Szabályzata
11. Tiszaújváros Városi Rendelőintézet Informatikai Szabályzata
12. Fónix Pro Felhasználói kézikönyv, a Béker-Soft International Kft. belső kiadványa, 2008.03.17.

13. Egészségügyi Közlöny 2001. évi 24. szám
14. A 21/1998 N.M. rendelet és az azt módosító 12/1999. N.M. rendelet az egyes szakrendelések működéséhez szükséges minimumfeltételekről.
15. SZ006.C Elektronikus adatvédelmi szabályzat
16. Irányított betegellátási rendszer működésének értékelése, OEP 2004
17. Csiby Sándor: Felnőttoktatási kislexikon, Budapest, 1987
18. Falus Iván (szerk.): Didaktika, Budapest, 1978
19. Dr. Kincses Gyula: A magyar egészségügyi rendszer alapjellemezői.
<http://www.eum.hu/archivum/eszcsm-eum-2003-ig/magyar-egeszsegugyi-080630>
20. Vida Gábor: Informatika tantárgy tanítása az iskola rendszerű felnőttoktatásban
<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kommunikacio-5-Vida-Informatika>

8 Függelék

1. számú Függelék

A program használatához szükséges fogalmak áttekintése

Adattábla: Adatokat tartalmazó állomány. Az adatok úgy helyezkednek el benne, mintha egy nagy táblázat lenne. Ebben a táblázatban az oszlopokat mezőknek nevezzük, a sorokat rekordoknak. Mindig egy aktuális rekordon dolgozik a számítógép, amelyikben a táblázat megfelelő adatára a megfelelő mezőnévvel lehet hivatkozni az adatok beírása vagy kiolvasása közben.

Relációs adatbázis: Egy adatbázis minden adatát egyedi – az adatbázisban többet nem előforduló – kóddal megjelölünk. Ez a kód segít a többi adatbázisban szereplő információk kikeresésére. Az ilyen kapcsolatot nevezzük „relációnak”, és a relációkat használó táblákra használjuk a „relációs adatbázis” jelzót. A relációk használatával tudjuk kivédeni az adattáblákban a fölösleges adatismétléseket.

Adattípus: A számítógép minden adathoz egy meghatározott típust rendel hozzá, ami az adat tartalmától függ. Lehet: karakteres (betűk, számok és jelek), numerikus (csak számok), dátum, illetve logikai (igaz vagy hamis értékű).

Rekordkép: Az adattáblában az adatok meghatározott formában, sorrendben és méretben tárolódnak. Azt a dokumentumot, ami ezt a szigorú formát leírja, rekordképnek hívjuk.

Táblázat: A könnyebb áttekinthetőség végett, a leválogatott adatokat táblázatos formában jelentetjük meg. Ezt az ablakon megjelenő adatbázis részt táblázatnak (szaknyelven „grid”-nek nevezzük).

Makrószöveg: Szabadszöveges ablakokban nagy hasznát tudjuk venni előre definiált sablonoknak. Ezeket a sablonokat hívjuk makrószövegnek.

Vágólap: Szabadszöveges ablakokban tudjuk ezt a hasznos funkciót használni. A kórelőzmény, lelet, vélemény, terápiás javaslat, a páciens információs lapja mind szövegesen kapcsolódnak a páciensekhez. Ezért előfordul, hogy egy szöveget több helyen is szeretnénk használni. Ennek a használatát könnyíti meg a vágólap. A vágólap egy olyan rész, amelynek segítségével szöveget másolhatunk egyik helyről a másikra, mint például a véleményről a leletre. Úgy kell elképzelni, mintha egy kijelölt szöveget „zsebre raknánk”, majd egy másik helyen ismételten felhasználnánk. A kijelölés történhet bizonyos billentyű kombinációkkal (pl. *Shift és le-fel nyíl* Szabad szöveges ablakokban tudjuk a sorokat kijelölni), illetve egerrel is. Ilyenkor a kijelölt szöveg elejére kell egerrel pozícionálni, majd pedig a bal egér gombot nyomva tartva a szöveg fölött kell az egeret végighúzni.

A vágólap tartalma gyakorlatilag minden olyan helyre beilleszthető, ahol szabadon szerkeszthető szöveggel dolgozunk. A vágólapon szereplő információk áthelyezhetőek más Windows alkalmazásba, így például szövegszerkesztőbe is.

Segédtörzs: Amikor a program bekér egy adatot, bizonyos esetben azokat kódolva adjuk meg. Például nincs értelme minden esetben teljesen kiírni az ellátó orvos nevét, mert az helypazarló lenne, elég azt kódolva megadni. Ezt az előre meghatározott segédtáblát hívjuk segédtörzsnek.

Általánosan használható billentyűk a szoftverben

A program működése közben az ablakok legalsó sorában megtaláljuk az adott funkcionál jellemzően használt billentyűket, azok funkcióinak rövid leírásával (rövidítésével) együtt.

- **F2 Segédtörzs**

Ha az adatok rögzítése közben olyan kódot kell begépelni, amelynek a rendszer ismeri az elnevezését, akkor az **F2** billentyű hatására az elnevezések egy kis ablakban jelennek meg, és közülük a **nyilak**, illetve az **Enter** segítségével tudunk választani.

- **F5 Frissítés**

A táblázatok jelentős része automatikusan frissül. Előfordulhat azonban, hogy mégsem, akkor manuálisan, az **F5**-ös gombbal lehet az adatokat frissíteni.

- **F7** Előzmények megtekintése

A beteg kórelőzményeit tudjuk megtekinteni. Bizonyos helyeken ezt a funkciót elindítva meg tudjuk azt nézni, hogy mikor járt itt a beteg, és akkor milyen információk lettek részére rögzítve.

- **ENTER** Kiválasztás, belépés, következő mezőre ugrás.

Egy űrlapban az adatrögzítéskor a következő mezőre az Enter gomb lenyomásával is tovább lehet lépni. Menük esetén az **Enterrel** kell az egyes menüpontokat kiválasztani, végrehajtásukat kérni. Egyes táblázatok esetében az **Enterrel** a táblázat sorait lehet kijelölni, vagy az adott sor tartalmát módosításra felkérni. Ha egy listából egy értékre van szükségünk, **Enterrel** lehet a felajánlott sorok közül választani.

- **Ctrl+Enter** Tárolás, módosítás

Az adatok felvitele után azokat tárolni kell. Alapvetően erre szolgál ez a funkció gomb. Más esetben szolgálhat bizonyos műveletek elindítására. Ha már egy űrlapot kitöltöttünk, és tároltuk, akkor általában **Ctrl+Enterrel** lehet módosítani azt.

- **TAB, SHIFT+TAB** Űrlapon a következő, előzőre mezőre lépés

Rögzítésre szolgáló ablakban a **Tab** (előre egy mezőt) és a **Shift+Tab** (vissza egy mezőt) billentyűkkel az egyes adatmezők között lehet mozogni.

- **PGUP** Mozgás egy oldalt felfelé

Táblázatokban, vagy szöveges ablakokban felfelé tudunk egy oldalt mozogni.

- **PGDN** Mozgás egy oldalt lefelé

Táblázatokban, vagy szöveges ablakokban lefelé tudunk egy oldalt mozogni.

- **CTRL+HOME** Mozgás a táblázat első sorára

Egy táblázat legelső sorára ugorhatunk ezzel a billentyűkombinációval.

- **CTRL+END** Mozgás a táblázat utolsó sorára

Egy táblázat legutolsó oszlopára és sorára ugorhatunk ezzel a billentyűkombinációval.

- **INS** Írásmód váltás, új adat felvitele

Szöveges jellegű adatok rögzítése közben az **Ins** billentyűvel lehet a beszúró, és a felülíró üzemmód között váltani. (Tehát ha van két betűnk, és a kurzort a másodikra pozícionáljuk, akkor az adott betűt felülírja, vagy maga előtt tolva szúrja be a leütött karaktert.)

Az ablakban megjelenő táblázatok esetében ezzel a billentyűvel lehet egy új tételt illeszteni a táblázatba (pl. új beteg felvétele, új diagnózis felvétele).

- **DEL** Törlés

Adatrögzítés közben a **Del** billentyűvel a kurzor mögötti karaktereket lehet törölni.

Táblázatokban a kiválasztott sor törlése kezdeményezhető a **Del** billentyűvel.

- **CTRL+Y** Egy sor törlése

Szabadszöveges szerkesztések esetén egy teljes sort lehet törölni.

- **SHIFT + NYÍLAK** Napi forgalomban az alsó (betekintő ablakok) váltása

Például a napi betegforgalomban az alsó betekintő ablakok között tudunk váltani.

- **CTRL+NYÍLAK** Táblázatokban rendezettség váltás

Ha egy táblázat olyan oszlopára állunk, ami eddig nem volt rendezve, és megnyomjuk ezt a billentyű kombinációt, akkor az adott oszlopra növekvő vagy csökkenő sorrendbe rendezhetünk egy táblázatot.

- **SHIFT+NYÍLAK** Több sor kijelölése

Ha egy táblázat több elemét szeretnénk kijelölni, akkor ezt a **Shift+le** illetve a **Shift+fel** nyilakkal tehetjük meg. Ugyanezt a kombinációt kell megnyomnunk, ha egy szabadszöveges ablakban több sort szeretnénk kijelölni.

- **CTRL+C, CTRL+INS** Vágólapra helyezés

A megjelölt szöveget lehet vágólapra helyezni, hogy azt máshova áthelyezzük vagy megismételjük.

- **CTRL+V, SHIFT+INS** Vágólapról beszúrás

A kurzor pozíciójára beszúrhatjuk a vágólapon lévő információt.

- **CTRL+P** Táblázat kinyomtatása

Egy adott táblázatot tudunk kinyomtatni, a képernyőn megjelenő formátumban. Ahova nincs kiírva a nyomtatás, ott a **Ctrl+P**-vel lehet nyomtatni!

- **CTRL+S** Adatexport

Excel állományba (.XLS) tudjuk az adott táblázatot elmenteni további feldolgozás céljából.

- **SZÓKÖZ** Kijelölés

Az adott sort jelöli ki egy listában.

- **PLUSZ BILLENTYŰ** Minden kijelölése

(számok mellett található) + billentyű KIJELÖLÉS. Minden tételt kijelöl egy adott listában (erre minden esetben a billentyűzetet magyarázó sor is utal).

- **MÍNUSZ BILLENTYŰ** Kijelölés megszüntetése

(számok mellett található) - billentyű KIJELÖLÉS MEGSZÜNTETÉSE. Minden tétel kijelölését megszünteti egy adott listában (erre minden esetben a billentyűzetet magyarázó sor is utal).

- **ESC** Kilépés

Az adott folyamatból, az adott ablakból történő kilépésre használatos.